

**Kilpailu- ja kuluttajaviraston kieltopäätös asiassa, joka koskee
kiellettyä kilpailijoiden välistä yhteistyötä taksimarkkinoilla
Hyvinkään alueella**

Sisällys

1 Asia	3
2 Asianosaiset.....	3
3 Ratkaisu	5
4 Tiivistelmä	5
5 Asian selvittäminen	6
6 Taksimarkkinat	7
6.1 Taksiala Suomessa	7
6.2 Taksialan lakiuudistus kilpailun avaamiseksi.....	7
7 Asiaselostus	8
7.1 Osapuolet	8
7.2 Tapahtumakuvaus	10
7.2.1 Valmistautuminen kilpailun avautumiseen	10
7.2.2 Tilausvälityksen järjestäminen Lähitaksin välityspalvelussa	11
7.2.3 Yhteisymmärrys markkinoiden jakamisesta	12
7.2.4 Yhtiökokouksen päätöksen täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta.....	14
8 Oikeudellinen arviointi	17
8.1 Sovellettava lainsäädäntö.....	17
8.1.1 Kilpailulain 5 §	17
8.1.2 Kilpailulain 6 §	18
8.1.3 Kilpailulain 9 §	19
8.2 Elinkeinonharjoittaja ja niiden yhteenliittymä	19
8.3 Sopimus, yhdenmukaistettu menettelytapa ja yhteenliittymän päätös	21
8.4 Yksi yhtenäinen rikkomus	24
8.5 Tarkoitus rajoittaa kilpailua	25
8.6 Rikkomuksen kesto	28
8.7 Kilpailunrajoituksen merkittävyys.....	29
8.8 Yksittäisen elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän vastuu rikkomuksesta	
31	
9 Määräys lopettaa kielletty menettely	33
10 Uhkasakon asettaminen.....	34
11 Sovelletut säännökset	37
12 Muutoksenhaku	37
13 Lisätiedot	37

1 Asia

Kielletty kilpailijoiden välinen yhteistyö taksimarkkinoilla Hyvinkään alueella.

2 Asianosaiset

Kielletystä yhteistyöstä epäillyt elinkeinonharjoittajat ja niiden yhteenliittymä:

- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hausjärvi
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- Dolmus Oy, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] i -nimisen toiminimen omistajana, Loppi
- Hyvi Cab Oy, Hyvinkää
- Hyvinkään Taksit Oy, Hyvinkää
- Hyvinkään Tila-autot Oy, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- Kuljetusjeesarit Oy, Hyvinkää

- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED], Hyvinkää
- MULTICAB OY, Hyvinkää
- M & P Piironen Oy, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- P. Forsberg Oy, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hausjärvi
- Safosa Oy, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää

- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED], Riihimäki
- Tuiskuluoto Oy, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hausjärvi
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää

Jäljempänä tässä päätösluonnoksessa käytetään edellä yksilöidyistä elinkeinonharjoittajista yhdessä termiä "taksiautoilijat"¹, ja kaikista asianosaisista yhdessä termiä "asianosaiset".

3 Ratkaisu

Kilpailulain (948/2011) 9 §:n nojalla Kilpailu- ja kuluttajavirasto määrää edellä yksilöidyt asianosaiset lopettamaan kilpailulain 5 §:ssä kielletyn menettelyn, jossa asianosaiset ovat sopineet, että ajovurojen ulkopuolella ajavat taksit eivät kirjaudu Hyvinkään alueen taksitolpille, eivätkä ota vastaan tolpile ohjautuvia tilauksia ja asiakkaita. Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa kilpailulain 46 §:n nojalla määräyksen noudattamisen tehosteeksi jäljempänä jaksossa 10 määritellyn uhkasakon.

4 Tiivistelmä

1. Kilpailu- ja kuluttajaviraston (jäljempänä myös "virasto") asiakirjanäyttö osoittaa asianosaisten menettelevän kilpailulain 5 §:ssä kielletyllä tavalla. Menettelyssä on kyse kielletystä kilpailijoiden välisestä yhteistyöstä, jolla asianosaiset ovat rajoittaneet kilpailua jakamalla taksimarkkinoita Hyvinkään alueella. Yhdeksi yhtenäiseksi rikkomukseksi katsottava menettely on alkanut helmikuussa 2017 ja vaikka asiassa on viitteitä siitä, että menettely on loppunut, virasto ei voi poissulkea mahdollisuutta, että menettely jatkuisi edelleen.

¹ Asianosaiset pois lukien Hyvinkään Taksit Oy.

2. Asianosaiset ovat sopineet, että ajovuorojen ulkopuolella taksiautoilijat eivät kirjaudu Hyvinkään alueen taksitolpille², eivätkä ota vastaan tol-pille ohjautuvia tilauksia ja asiakkaita.
3. Asianosaiset ovat valvoneet sopimuksen noudattamista ja puuttuneet sopimuksen vastaiseen menettelyyn. Asianosaiset ovat pyrkineet tehostamaan sopimuksen täytäntöönpanoa sopimalla tilauksenjakosään-nöistä, joiden mukaan Hyvinkään alueen tilaukset ja asiakkaat ohjautu-vat ensisijaisesti Hyvinkään taksitolpille ja siten ajovuorossa oleville tak-siautoilijoille ajovuoron ulkopuolisten taksiautoilijoiden sekä Hyvinkään ulkopuolisten taksiyrittäjien sijaan.
4. Menettelyssä on kyse kielletystä markkinoiden jakamisesta, joka on to-teutettu sopimalla ajovuoron ulkopuolisten taksiautoilijoiden tarjonnan rajoittamisesta. Tällainen kilpailijoiden välinen markkinoiden jakaminen kuuluu kaikkein vakavimpiin kilpailunrajoituksiin. Menettelyn osallisina ovat lähes kaikki rikkomuksen aikana pääasiallisesti Hyvinkään alueella toimivat taksiyrittäjät.

5 Asian selvittäminen

5. Virasto toimitti kilpailulain 35 §:n mukaisen tarkastuksen Hyvinkään Taksit Oy:n (jäljempänä "HT") toimitiloissa 26.4.2018. Lisäksi virasto selvitti asiaa kirjallisin selvityspyynnöin.
6. Virasto ilmoitti vuoden 2018 aikana kilpailulain 38 §:n 1 momentin mu-kaisesti tutkinnan kohteena oleville elinkeinonharjoittajille, mikä on nii-den asema tutkinnassa ja mistä teosta niitä epäillään.
7. Virasto toimitti päätösluonnoksen tiedoksi asianosaisille 26.1.2021 ja varasi niille kilpailulain 38 §:n nojalla mahdollisuuden lausua luonnok-sesta. Virasto on ottanut päätösluonnoksesta annetut vastineet huomi-oon asian ratkaisussa.
8. Päätösluonnoksesta annettujen vastineiden perusteella asiassa on viit-teitä siitä, että päätöksessä kuvattu menettely on lopetettu. Enemmistö asianosaisista ei lausunut päätösluonnoksesta, eikä virastolle ole toimi-tettu asiakirjanäyttöä menettelyn lopettamisesta. Sen sijaan asiaa

² Tässä päätöksessä käytetään termiä *taksitolppa* tarkoittamaan sekä taksitolppia että taksiasemia, joihin taksilla on lupa pysäköidä tai pysähtyä odottamaan kyytiä ja tilausta. Termejä taksitolppa tai taksiasema ei ole määritelty taksialaa koskevassa lainsäädännössä. Puhekielessä taksitolpaksi kutsuttu liikennemerkki on tieliikenneasetuk-sen (182/1982) termistön mukaan taksiasema. Tieliikenneasetuksessa taksiasema voi muodostua pelkästä taksit-olpasta tai laajemmasta taksiasema-alueesta, joka voidaan erottaa tiehen maalatuin merkinnöin. Termillä taksiruutu taas viitataan taksiasemalla tiessä olevaan merkintään, joka osoittaa liikennemerkillä osoitetun taksien odo-tuspaikan. Puhuttaessa taksitolpalle tai -asemalle menemisestä, kirjautumisesta (viittaa siihen, että välitysjärjes-telmä tunnistaa taksin olevan taksiasemalla) tai ruuduttamisesta tarkoitetaan siten samaa toimenpidettä, joka käy-tännössä tarkoittaa taksin pysäköimistä/pysäyttämistä taksitolpalle odottamaan asiakkaita ja/tai välityspalvelun kautta tulevia tilauksia.

selvitettäessä on ilmennyt, ettei yhtiökokouksen päätöksen kumoavaa päätöstä ole tehty. Näin ollen virasto ei voi poissulkea sitä, että asianosaiset jatkaisivat kiellettyä menettelyä edelleen. Vastaavasti virasto ei voi poissulkea mahdollisuutta menettelyn uusimiseen. Tästä johtuen virasto katsoo, että asiassa on perusteltua antaa kilpailulain 9 §:n mukainen päätös.

6 Taksimarkkinat

6.1 Taksiala Suomessa

9. Taksialan yhteenlaskettu vuosittainen liikevaihto Suomessa on noin 1,1 miljardia euroa. Liikevaihdosta noin 40 prosenttia tulee julkisen sektorin hankkimista tai korvaamista kyydeistä ja loput yksityiskysynnästä sekä yritysten hankkimista kyydeistä.³ Ennen taksialan sääntelyn vapautumista kesäkuussa 2018 taksirytyksistä 99 prosenttia oli mikroyrityksiä⁴, ja alan yritysten keskimääräinen liikevaihto oli noin 110 000 euroa.⁵
10. Taksipalvelujen tarjoamista arvioitaessa on mahdollista tarkastella palveluja jakamalla ne yhtäältä tilausvälityskeskukseen tai muun välityspalvelun tarjoajan kautta välitettyihin tilauksiin sekä toisaalta suoraan taksirytykseltä taksitolpalta, kadulta (niin sanotusti lennosta) tai puhelimitse tilattuihin ajoihin.⁶ Etenkin taajama-alueiden ulkopuolella, jossa ei yleensä ole taksitolppia, merkittävä määrä kyydeistä tilataan välityspalveluita käyttäen. Yhteiskunnan tukemat ja kilpailuttamat kyydit⁷ välitetään taksiautoille pääasiassa välityspalveluiden kautta.
11. Suomessa taksien tilausvälityskeskukset ovat perinteisesti järjestäytyneet siten, että pääosa tilausvälityskeskuksen toiminta-alueen taksiautoilijoista on osakkaana tilausvälityskeskuksessa. Lisäksi näiden elinkeinonharjoittajien taksit kuuluvat kyseisen tilausvälitysyhtiön välityspalvelun piiriin. Välityksen piiriin on usein mahdollista liittyä myös ilman osakeomistusta niin sanotulla vuokralliitymällä.

6.2 Taksialan lakiuudistus kilpailun avaamiseksi

12. Taksiala oli 1.7.2018 asti yksityiskohtaisesti säännelty. Taksiliikenne-laissa (kumottu säädös, 217/2007) säädettiin taksiliikenteen

³ Ks. Liikenne- ja viestintäministeriön arviomuistio taksisääntelyn toimivuudesta luonnosversio 22.5.2020, s. 7.

⁴ Mikroyritys määritellään yritykseksi, jonka palveluksessa on vähemmän kuin 10 työntekijää. Ks. HE 161/2016 vp, s. 16.

⁵ Hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 161/2016 vp, s. 16.

⁶ Viraston arvion mukaan käsittelyn kohteena olevan menettelyn luonne huomioiden asian ratkaisun kannalta ei ole tarpeellista määritellä relevantteja markkinoita täsmällisesti.

⁷ Kuluttajien ja yritysten tilaamien kyytien lisäksi taksiautoilijat voivat ajaa yhteiskunnan tukemia kyytejä, kuten Kansaneläkelaitoksen (jäljempänä "Kela") sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla korvaamia kyytejä (ns. "Kela-kyydit") sekä kuntien eri lakien nojalla kilpailuttamia kyytejä.

kuluttajahintojen *enimmäistasosta*, joka perustui taksiliikenteen kustannustasoon sekä kohtuulliseen autoilijoiden voittoeraan.⁸ Lain mukaisen *ajovuorojärjestyksen* tarkoituksena oli varmistaa taksin saatavuus vuorokauden kaikkina aikoina (minimitarjonta) ja yleisesti ohjata tarjonnan määrää kysynnän vaihtelujen edellyttämällä tavalla. Ajovuorojärjestystä oli noudatettava tilausliikennettä harjoitettaessa, mutta luvan haltijalla oli oikeus olla ajossa myös ajovuoron ulkopuolella.⁹ Taksiliikennelaki satoi taksiautoilijat myös tiettyyn *asemapaikkaan*.¹⁰ Lisäksi toimivaltainen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus määritteli kuntakohtaisen *taksilupien enimmäismäärän*.¹¹

13. Hallitus käynnisti vuoden 2015 marraskuussa liikenteen palveluita koskevan sääntelyn uudistamishankkeen, jonka seurauksena vuoden 2016 syksyllä taksialan sääntelyyn esitettiin merkittäviä muutoksia.¹² Eduskunta hyväksyi 19.4.2017 lain liikenteen palveluista (320/2017, jäljempänä ”liikennepalvelulaki”), joka tuli taksiliikennettä koskevien sääntösten osalta pääosin voimaan 1.7.2018 kumoten samalla muun muassa taksiliikennelain.
14. Taksimarkkinoiden avautuminen kilpailulle toi mukanaan merkittäviä muutoksia taksialan markkinadynamiikkaan ja elinkeinonharjoittajien toimintatapoihin. Säännelystä enimmäishinnasta siirryttiin vapaaseen hinnoitteluun.¹³ Samalla alalle tulon ja markkinoilla laajenemisen esteitä pienennettiin poistamalla kuntakohtainen taksilupien enimmäismäärä sekä mahdollistamalla usean taksin liikennöinti samalla taksiluvalla. Liikennepalvelulaissa ei säännellä ajovurojen perusteella tapahtuvasta markkinoiden ajallisesta jaosta tai asemapaikkasääntelyyn perustuvasta markkinoiden alueellisesta jaosta, eikä laki enää velvoita taksiluvan haltijaa taksiliikenteen harjoittamiseen.¹⁴

7 Asiaselostus

7.1 Osapuolet

15. Hyvinkään alueella pääasiassa liiketoimintaansa harjoittavia taksiryttäjiä on viraston arvion mukaan noin 50. Taksiliikennettä harjoitetaan joko yhtiömuodossa tai yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Pääosalla näistä

⁸ Kumotun taksiliikennelain 16 §:n 2 momentti.

⁹ Kumotun taksiliikennelain 13 §.

¹⁰ Kumotun taksiliikennelain 2 §:n 1 momentin 1 kohta. Asemapaikalla tarkoitettiin paikkaa tai kuntaa, josta liikennettä harjoitettiin tai aiottiin harjoittaa ja jonne liikenteessä käytetty auto vietiin ajon tai toimeksiannon päätyttyä.

¹¹ Kumotun taksiliikennelain 19 §:n 1 momentti. Enimmäismäärää ei saanut asettaa niin korkeaksi, että yritysten mahdollisuudet laadukkaiden palvelujen tuottamiseen heikkenisivät tarjonnan liian suuren määrän takia (HE 38/2006, vp, s. 30).

¹² Ks. hallituksen esitys liikennekaareksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 161/2016 vp (annettu 22.9.2016).

¹³ Liikennepalvelulain 152 § sääntelee kuitenkin hintatietojen esittämistä sekä liikenne- ja viestintäministeriön mahdollisuutta antaa tarkempia määräyksiä taksiliikenteen palvelujen hinnoittelusta.

¹⁴ Voimassa olevaan liikennepalvelulakiin ei ole ehdotettu muutoksia tässä esitettyihin kohtiin. Ks. HE 176/2020.

toimijoista on yksi taksi, jota ajaa yrittäjä itse sekä mahdolliset työsuhteessa olevat kuljettajat. Taksiryrittäjistä pääosa on HT:n osakkaita, vain muutama on aikaisemmin ostanut välityspalvelua vuokraliittymällä.¹⁵ Millään osakkaalla ei ole omistuksessaan enempää kuin kolme osaketta. Lisäksi osa alueen autoilijoista on jäsenenä taksiryrittäjien paikallisyhdistyksessä, Hyvinkään Taksit ry:ssä, jolla on merkittävä omistus ja äänivalta HT:ssä.¹⁶

16. HT:n yhtiöjärjestyksen mukaan sen toimialana on muun muassa välittää ajotilauksia, hoitaa kuljetuspalveluiden markkinointia, solmia kuljetussopimuksia sekä järjestää taksiliikenteen markkinoinnin ja kuljetustaloudellisen suunnittelun konsultointia ja koulutusta.¹⁷ HT on lisäksi taksiliikennelain voimassa ollessa laatinut toimivaltaisen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätettäväksi ehdotukset Hyvinkään alueen ajovuorojärjestyksiksi.¹⁸
17. Hyvinkään alueen taksiryrittäjät siirtyivät 24.1.2017 alkaen käyttämään Lähitaksi Oy:n ("Lähitaksi") välityspalvelua. Samanaikaisesti HT:n toiminta välityspalvelun tarjoajana päättyi.
18. Välityspalvelusta luopumisen johdosta HT:n liikevaihto on laskenut merkittävästi vuodesta 2016 (262 000 euroa)¹⁹ vuoteen 2019 (462,90 euroa)²⁰. Viraston tietojen mukaan HT:llä ei ole enää aktiivisessa käytössä olevaa liiketilaa, ja se on lopettanut verkkosivujensa (www.hyvinkaantaksit.fi) ylläpidon.²¹ Asiakirjanäytön perusteella HT hoitaa taksiautoilijoiden puolesta yhteydenpitoa Lähitaksiin, joka on myös kannustanut HT:n toiminnan jatkamiseen.²²

¹⁵ Ks. Liite 45 Listaus-liite, jonka luvussa 1 on listaus päätöksen asianosaisina olevien taksiautoilijoiden osakkuudesta Hyvinkään Taksit Oy:ssä.

¹⁶

Liite 1 Hyvinkään Taksit Oy:n . Yhtiön osakkeet jakautuvat A- ja B-osakkeisiin. A-osakkeita on enintään 10 kappaletta ja B-osakkeita enintään 170 kappaletta. Hyvinkään Taksit ry omistaa kolme Hyvinkään Taksit Oy:n A-osaketta, jotka oikeuttavat äänestämään yhtiökokouksessa viidellä äänellä, kun taas taksiautoilijoiden omistamalla B-osakkeilla on yksi ääni. A-osakkeilla ei kuitenkaan ole äänioikeutta henkilöäänestyksissä.

¹⁷

Liite 1 Hyvinkään Taksit Oy:n .

¹⁸ Ks. kumotun taksiliikennelain 13 §:n 2 momentti.

¹⁹ Liikevaihtotieto haettu osoitteesta www.asiakastieto.fi.

²⁰ Liikevaihtotieto perustuu Hyvinkään Taksit Oy:n vuoden 2019 tilinpäätökseen.

²¹ Kaupparekisteristä ei ilmene, että yhtiö olisi purettu selvitys- tai konkurssimenettelyllä tai sulautumisen tai jakautumisen kautta. Myös viraston asiakirjanäyttö osoittaa, että yhtiön hallinnollinen toiminta on jatkunut välityspalvelun päätyttyä.

²² Liite 27 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan ja Lähitaksi Oy:n toimitusjohtajan välisestä sähköpostikeskustelusta 18.6.2017. Ks. myös

Liite 1 Hyvinkään Taksit Oy:n 25.9.2018 vastaus Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityspyyntöön, Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen kokouksen 21.8.2017 pöytäkirja.

19. HT:n yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallinnosta ja asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon kuuluu viisi varsinaista jäsentä ja kaksi varajäsentä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan.²³ Yrityksen hallituksen jäsenet ovat pääasiassa olleet Hyvinkään alueella toimivia taksiautoilijoita. HT:llä ei ole toimitusjohtajaa.

7.2 Tapahtumakuvaus

20. Tässä jaksossa kuvataan kiellettyyn menettelyyn johtaneet seikat, kilpailua rajoittavan yhteisymmärryksen muodostuminen helmikuussa 2017 sekä asianosaisten täytäntöönpano- ja valvontatoimet. Tapahtumakuvaus perustuu viraston tarkastukselta, selvityspyynnöin ja julkisista lähteistä hankkimaan asiakirjanäyttöön.
21. Asian taustoittamisen vuoksi tapahtumakuvauksessa on käsitelty myös tapahtumia ennen varsinaisen rikkomuksen alkamista.

7.2.1 Valmistautuminen kilpailun avautumiseen

22. Marraskuussa 2015 käynnistetty liikennekaarihanke herätti taksialalla keskustelua taksielinkeinon tulevaisuudesta sekä tulevista muutoksista markkinoissa.²⁴ Lopulta syyskuussa 2016 annettu hallituksen esitys liikennepalvelulaiksi esitti merkittäviä muutoksia Suomen taksialan sääntelyyn.²⁵
23. HT:n yhtiökokouksessa²⁶ 30.5.2016 käsiteltiin tilausvälityksen ostamista Lähitaksilta.²⁷ Ylimääräisessä yhtiökokouksessa 8.9.2016 HT:n osakkaat päättivät antaa hallitukselle valtuudet neuvotella tilausvälityksen ostamisesta Lähitaksilta.²⁸ Yhtiökokouksissa käytyjen keskustelujen taustalla olivat markkinoiden avautumisen mukanaan tuomat muutokset sekä näkemys siitä, että osana suurempaa toimijaa alueen taksiyrittäjät pystyisivät jatkossakin säilyttämään kilpailukykynsä.²⁹ HT:n

²³

Liite 1 Hyvinkään Taksit Oy:n 25.9.2018 vastaus Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityspyyntöön.

²⁴ Ks. esim. Liite 7 Lähitaksin aineisto Hyvinkään taksiyrittäjille, 30.8.2016, s. 1.

²⁵ Sääntelymuutoksia on kuvattu jaksossa 6.2.

²⁶ Yhtiökokous on osakeyhtiön ylin päättävä elin, jossa osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa. Kokouksesta laaditaan pöytäkirja, joka on pidettävä osakkeenomistajien nähtävänä. Vertailtavuutta vahvistaa osakeyhtiölain (624/2006) 5 luvun 1 §:n 2 momentti, jonka mukaan ”Osakkeenomistajat voivat 1 momentin estämättä yhtiökokousta pitämättä yksimielisinä päättää yhtiökokoukselle kuuluvasta asiasta. Päätös on kirjattava, päivätävä, numeroitava ja allekirjoitettava. Jos yhtiössä on useampia kuin yksi osakkeenomistaja, vähintään kahden heistä on allekirjoitettava päätös. Kirjattuun päätökseen sovelletaan muuten, mitä yhtiökokouksen pöytäkirjasta säädetään.”

²⁷ Liite 10 Hyvinkään Taksit Oy:n yhtiökokouksen 30.5.2016 esityslista.

²⁸ Liite 11 Hyvinkään Taksit Oy ylimääräisen yhtiökokouksen 8.9.2016 pöytäkirja allekirjoittamaton, s. 2.

²⁹ Ks. Liite 12 Lähitaksi Oy:n tiedote 23.1.2017, Hyvinkää liittyy Lähitaksin välityspalveluun, jossa Hyvinkään Taksit Oy:n silloinen hallituksen puheenjohtaja toteaa: ”Yhdessä voimme tarjota hyvinkääläisille entistä parempia taksipalveluja ja vahvistaa paikkakunnan taksiyrittäjien asemaa taksialalla tulevina vuosina tapahtuvissa

osakkaat luovuttivat vastikkeetta yhtiön välitysketjotoiminnan Lähitaksille ja hyvinkääläiset taksit siirtyivät 24.1.2017 Lähitaksin välitykseen.³⁰

7.2.2 Tilausvälityksen järjestäminen Lähitaksin välityspalvelussa

24. Ennen taksiautoilijoiden siirtymistä Lähitaksin välityspalveluun Hyvinkää ei kuulunut muiden Lähitaksin toiminta-alueen kuntien kanssa samaan yhteisliikennealueeseen, eivätkä Hyvinkäälle kyytinsä päättäneet alueen ulkopuoliset taksit voineet jäädä Hyvinkään taksitolpille odottamaan asiakkaita tai tilauksia.³¹ Sen sijaan Lähitaksin välityspalvelussa hyvinkääläiset taksit olivat samassa asemassa muiden Lähitaksin välityksen piiriin kuuluvien taksien kanssa myös Hyvinkään alueen tilauksia jaettaessa.³² Järjestelmässä ei siten ollut alueellista priorisointia tai muuta menetelmää, joka ohjaisi Hyvinkäältä tehtyjä tilauksia ensisijaisesti hyvinkääläisille takseille.
25. Lähitaksin välityspalveluun liittymisen yhteydessä HT:n hallitus laati tammikuussa 2017 Hyvinkään alueella Lähitaksin välitysjärjestelmässä sovellettavat tilauksenjakosäännöt, jotka koskivat muun muassa ruudutuksia, hakuketjuja ja ajojuoroja.³³
26. Hyvinkään alueella on seitsemän vakituista taksitolppaa.³⁴ Koko Hyvinkään alue on jaettu noin 20 maantieteelliseen alueeseen, joita kutsutaan ruuduiksi.³⁵ Kun asiakas tekee välityspalveluun tilauksen jostakin tietyistä ruudusta, hakee välitysjärjestelmä hakuketjusääntöjen mukaisesti vapaata taksia, jolle tilaus välitetään.³⁶ Tilausvälitysjärjestelmä seuraa taksien sijaintia (yleensä GPS-paikannuksella) ja tunnistaa, millä taksitolpalla tai missä ruudussa taksi kulloinkin on. Vapaan auton

*muutoksissa”, sekä Liite 13 Aamuposti 27.1.2017: Hyvinkään taksit saavat kylkeensä Lähitaksi keltaiset helma-
teippaukset – taksi tilataan nyt Haagasta, jossa Hyvinkään Taksit Oy:n puheenjohtaja toteaa: ” – muutoksella
pyritään parantamaan taksien palvelua. – Taksimaailma kehittyy ja pitää olla kehityksessä mukana. Forsberg viit-
taa liikenneministeriön liikennekaaripäätökseen, jonka mukaan kesällä 2018 taksien määrä sääntely poistuu. –
Forsberg uskoo, että osana suurempaa toimijaa palvelut pystytään jatkossakin säilyttämään hyvinä ja ehkä jopa
parempina.”*

³⁰ Liite 9 Liikkeenluovutusta koskeva sopimus 17.1.2017, s. 1.

³¹ Liite 2 Lähitaksi Oy tiedote joulukuu 2016, s. 4. Ks. myös kumotun taksiliikennelain 2 ja 14 §.

³² Liite 2 Lähitaksi Oy tiedote joulukuu 2016, s. 4.

³³ Liite 14 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 17.12.2016–21.12.2016. Liite 7 Lähitak-
sin aineisto Hyvinkään taksiryttäjille, 30.8.2016, s. 2 ja 6. ” – asemapaikan (esimerkiksi Hyvinkään) autoilijat
päättävät itse, kuinka oman alueen autonhaun pelisäännöt määritellään; esimerkiksi ruudutukset, hakuketjut, en-
nakkotilausten käsittely tms. Lähitaksin tehtävä on toteuttaa nämä päätökset keskusohjelmistossa. – Alueen
autoilijoiden enemmistö määrittelee hakusäännöt oman asemapaikkansa alueelle.” Ks. myös Liite 3
Hyvinkään asemat kartalla, 26.1.2017, Liite 5 Hyvinkään ruudut ja ennakot 24.1.2017

sekä Liite 6 Hyvinkään ruudukartta, 24.1.2017.

³⁴ Liite 3 Hyvinkään asemat kartalla, 26.1.2017. Esimerkiksi suurempien yleisötahtumien aikana käyttöön
voidaan ottaa myös väliaikaisia taksitolppia.

³⁵ Liite 6 Hyvinkään ruudukartta, 24.1.2017.

³⁶ Liite 4 Hyvinkään hakuketjut, 17.1.2017.

etsintään vaikuttavat myös tilaajan mahdolliset erityistoiveet, kuten matkustajamäärä tai esteettömyys.

27. HT:n hallituksen tammikuussa 2017 laatimien hakuketjuja koskevien sääntöjen mukaan välityspalvelu hakee yhtä tilausruutua lukuun ottamatta aina ensin vapaita autoja vähintään kahdelta Hyvinkään taksitolpalta.³⁷ Tämä edellytys asettaa hyvinkääläiset taksiautoilijat Lähitaksin välitysjärjestelmässä muita järjestelmään kuuluvia takseja parempaan asemaan.³⁸ Taksitolppien jälkeen välitysjärjestelmä hakee vapaita autoja siitä ruudusta (tai sen ruudun läheisyydestä), josta asiakas on tilauksen tehnyt.³⁹ Näin ollen vasta jos hakuketjun läpikäynnin jälkeen ei löydy vapaita autoja, etsii järjestelmä asiakasta lähimpänä olevan auton.⁴⁰ Myös suoraan taksitolpalla olevaan Lähitaksin välitysjärjestelmään kuuluvaan puhelimeen tulleet tilaukset⁴¹ sekä ennakkotilaukset⁴² jaetaan taksitolpalle kirjautumisjärjestyksessä. Hakuketjuja koskevien sääntöjen johdosta taksitolpat ovat siten merkittävässä asemassa Lähitaksin välittämien tilausten jakamisessa ajossa oleville takseille.
28. HT:n hallitus laatii Hyvinkään alueen ajovuorolistat.⁴³ Ajovuorolistassa on kullekin taksille määritelty ajovuoro, jonka aikana kyseisen taksin tulee tarjota kuljetuspalveluita. Pakollisten ajovuorojen lisäksi käytössä on myös niin sanottuja vapaaehtoisia ajovuoroja.⁴⁴ Ajovuorojärjestelmää sovellettaessa taksit ovat näin ollen joko pakollisessa tai vapaaehtoisessa ajovuorossa tai ajovuoron ulkopuolella.

7.2.3 Yhteisymmärrys markkinoiden jakamisesta

29. HT:n hallituksen suunnittelema tilauksenjaon järjestämisestä syntyi taksiautoilijoiden keskuudessa epäselvyyttä, minkä johdosta eräät autoilijat tekivät hallitukselle 22.12.2016 vaatimuksen ylimääräisen yhtiökokouksen järjestämisestä. Nämä autoilijat vaativat käsiteltäväksi muun muassa ajovuoroja, ruudutuksia ja hakuketjuja (jäljempänä ns. tilauksenjakosäännöt).⁴⁵ Taksiautoilijat epäilivät hallituksen suunnitelmien välitettävien tilausten osittaisen rajoittamisen sekä ajovuorossa

³⁷ Liite 4 Hyvinkään hakuketjut, 17.1.2017.

³⁸ Ks. Liite 4 Hyvinkään hakuketjut, 17.1.2017 sekä Liite 16 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 19.1.2017–22.1.2017, jossa todetaan ”Lähitaksissa Kela kuljetukset tulevat Hyvinkään takseille kuten tähänkin asti, eli kotipaikka-attribuutti säilyy. Hakuketjut on tehty niin että ennakot ja Kela- kyydit kulkevat ensisijaisesti tolppien kautta, jolloin Teidän ollessa ahkeria, eivät muut Lähitaksin autot niitä saa.”

³⁹ Liite 4 Hyvinkään hakuketjut, 17.1.2017.

⁴⁰ Liite 4 Hyvinkään hakuketjut, 17.1.2017.

⁴¹ Liite 7 Lähitaksin aineisto Hyvinkään taksiryttäjille, 30.8.2016, s. 6.

⁴² Ks. Liite 16 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 19.1.2017–22.1.2017.

⁴³ Ks. esim. Liite 44 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan viesti hallitukselle koskien ajovuorolistaa 13.3.2018.

⁴⁴ Vapaaehtoisella ajovuorolla tarkoitetaan ajovuoroa, jonka taksiryttäjä voi halutessaan jättää ajamatta.

⁴⁵ Liite 15 Vaatimus ylimääräisen yhtiökokouksen järjestämisestä 22.12.2016 sekä Liite 14 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 17.12.2016–21.12.2016.

olevien priorisoinnin johtavan siihen, että Lähitaksin muiden toiminta-alueiden taksit saisivat ajovuorossa olevilta yli jäävät tilaukset ennen hyvinkääläisiä ajovuoron ulkopuolella ajavia takseja.⁴⁶

30. HT:n ylimääräinen yhtiökokous järjestettiin 16.2.2017.⁴⁷ Tilauksenjakosääntöjä koskevassa kokouksen pöytäkirjan kohdassa todetaan osakaiden äänestämä päätös:

"[REDACTED] ehdotti nykyistä ajovuorojärjestelmää lisätynä taustalle välitystä auki 24/7. Asiasta käytiin värikästä keskustelua ja osakas [REDACTED] ehdotti nykyistä ajovuorojärjestelmää johon lisättäisiin tarvittaessa vapaa-ehtoisia lisävuoroja. Keskustelua jatkettiin ja paikallisten autoilijoiden enemmistö päätti ottaa [REDACTED] ehdottaman järjestelmän eli nykyinen ajovuorojärjestelmä ja taustalle välitys vapaa 24/7 herrasmiessopimuksen mukaan, mutta vain ajovuorossa olevat autot saavat ruuduttaa tolpile."⁴⁸ [korostus tässä]

31. Ylimääräisessä yhtiökokouksessa valittiin HT:lle uusi hallitus⁴⁹, joka alkoi välittömästi kokouksen päätyttyä valmistella yhtiökokouksessa tehdyn päätöksen tiedottamista.⁵⁰ Tiedotetta valmisteltaessa hallituksen

⁴⁶ Liite 16 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 19.1.2017–22.1.2017, jossa todetaan: "Vähä jäi vaan vaivaa, et onks nyt tarkotus et jäädään poikapuolen asemaan nois kyytijaois vuoron ulkopuolel muuhun lähitaksin väkeen nähden? No saahan sielt viel tilauksii kuittaa avoimista, jos ei sit lähitaksist satu yhtään vapaat autoo olee siel tai tääl sitä ennen... Täytyy vaan näil vuoroil ja ajatuksilla toivottaa myös lähitaksille, että tervetuloa hyvinkäälle!" sekä "Mutta tosiaan vähän kyllä sylettää, jos asian laita tosiaan on se että meidän kunnan omat "vapaa vuorolaiset" on toisella sijalla ennen muiden kuntien takseja hoitamaan hyvinkään tilauksia joihin ei autoa heti tolpalta löydy. Siinä tapauksessa hallitus on priorisoinut meidät ulos osittain, minun mielestä ei kovinkaan järkevää toimintaa. Mitään virallista tiedotetta ei ole oy:n hallitukselta ilmeisesti tullut tai sitten se on minulta tässä kaikessa "tiedotuksen tulvassa" jäänyt huomaamatta? Joten itselleni tilanne on yhä hieman "auki"? Olin itse konsulttoimassa oy:n hallitusta hakuketjujen rakentamisessa ja siellä kaikki oli vahvasti sitä mieltä että pitää tehdä kaikki voitava jottei kyytejä "valuisi" naapurikuntien autoille. Joten nyt tehty ajovuoropriorisointi ei mahdu järkeen. Toki tolपालlehan voi aina mennä jonottamaan "kävelypokia", vaikkei data keikkaa antaisikaan jos vaan kärsivällisyyttä riittää." sekä "Ajovuorot on ihan ok sinänsä, mutta pohjalla olisi pitänyt olla 24/7 KOSKA KAIKISSA LÄHITAKSIN KUNNISSA ON NIIN." Ks. myös. Liite 7 Lähitaksin aineisto Hyvinkään taksiryttäjille, 30.8.2016, s. 7, jossa todetaan; "Alueen autoilijat päättävät itse rajoitetaanko auton tilausten saantia Lähitaksin välitysjärjestelmässä. – – Lähitaksi ei rajoita vieraan asemapaikan auton ajovuoroja toisen asemapaikan vaatimuksesta".

⁴⁷ Liite 8 Hyvinkään Taksit Oy, Ylimääräisen yhtiökokouksen 16.2.2017 pöytäkirja, s. 1. Ks. Liite 45 Listaus-liite, jonka luvussa 2 on listattuna ylimääräisessä yhtiökokouksessa edustettuina olleet tämän päätöksen asianosaisina olevat taksiautoilijat.

⁴⁸ Liite 8 Hyvinkään Taksit Oy, Ylimääräisen yhtiökokouksen 16.2.2017 pöytäkirja, s. 2.

⁴⁹ Liite 8 Hyvinkään Taksit Oy, Ylimääräisen yhtiökokouksen 16.2.2017 pöytäkirja, s. 3. Hallituksen jäseniksi valittiin [REDACTED] (puheenjohtaja, ei harjoittanut taksielinkeinoa Hyvinkäällä), [REDACTED], [REDACTED] (varajäsen) ja [REDACTED] (varajäsen). Liite 11 Hyvinkään Taksit Oy ylimääräisen yhtiökokouksen 8.9.2016 pöytäkirja allekirjoittamaton

⁵⁰ Liite 17 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti hallituksen jäsenille 17.2.2017.

varajäsen toi hallituksen tietoon mielipiteensä päätöksen lainvastaisuudesta:

"Eikös se ollut niin että tolpalle Ei saa kirjautua, mutta kyl-lähän tolpalle saa muuten mennä ajamaan "kävelypokia"? Eihän nyt lain kirjainta voi mennä millään "herrasmies so-pimuksilla muuttamaan"? Itse en aio istua enään yhdes-säkäään hallituksessa, mikä rikkoo tietoisesti lakia. Muu-tenkin kyseinen "herrasmies sopimus" on tietoista tarjon-nan rajoittamista, mikä rikkoo kilpailulakeja ja on markki-noiden jakamista. Tosin jos sitä ei kirjata pöytäkirjoihin, niin ei ole todisteitakaan siitä."⁵¹

32. Hallituksen puheenjohtaja vastasi viestiin toteamalla, että päätös ei ole lainvastainen niin kauan kun ketään ei estetä menemästä taksitolpalle tai siitä ei rangaista.⁵² Lisäksi hän katsoi, ettei hallitus voi päättää vas-toin yhtiökokouksen tahtoa.⁵³
33. Päätöksestä tiedotettiin sähköpostitse taksiautoilijoille hallituksen pu-heenjohtajan lähettämillä hallituksen tiedotteilla 18.2.2017⁵⁴ ja 25.2.2017⁵⁵. Tiedotteet vietiin myös Hyvinkään rautatieaseman vie-ressä sijaitsevaan kuljettajien taukotilaan autoilijoiden nähtäville.⁵⁶ Tie-dotteissa taksiautoilijoille viestittiin, että "yhtiökokouksessa tehdyn her-rasmiessopimuksen mukaisesti ajovuoron ulkopuolella ajavat autot ei-vät mene tolpile odottamaan asiakkaita/tilauksia".⁵⁷

7.2.4 Yhtiökokouksen päätöksen täytäntöönpano ja noudattamisen valvonta

34. Asianosaiset ovat valvoneet kirjautumista taksitolpille ajovuoron ulko-puolella, mikä ilmenee sekä taksiautoilijoiden että hallituksen What-sapp-keskusteluista. Asiakirjanäyttö osoittaa, että asianosaiset ovat valvoneet ja puuttuneet ajovuorojen ulkopuolisten autojen taksitolpalle

⁵¹ Liite 18 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen varajäsenen sähköposti hallituksen jäsenille 17.2.2017.

⁵² Liite 19 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköpostikeskustelusta 18.2.2017 sekä Liite 21 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti hallituksen jäsenille 23.2.2017.

⁵³ Liite 20 Ote 2 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköpostikeskustelusta 18.2.2017.

⁵⁴ Liite 22 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti taksiautoilijoille 18.2.2017. Ks. Liite 45 Listaus-liite, jonka luvussa 3 on lueteltu tämän päätöksen asianosaisina olevat taksiautoilijat, joille sähköposti lähetettiin. Tiedon voidaan katsoa menneen myös [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, koska hän on ilmoittanut käyttävänsä samaa sähköpostiosoitetta kuin Kuljetusjeesarit Oy:n toimitusjohtaja [REDACTED] (Ks. Liite 24 Puhelumuistio KKV – [REDACTED] 30.8.2018).

⁵⁵ Liite 23 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti taksiautoilijoille 25.2.2017. Ks. Liite 45 Listaus-liite, jonka luvussa 4 on lueteltu tämän päätöksen asianosaisina olevat taksiautoilijat, joille sähköposti lähetettiin.

⁵⁶ Liite 25 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen jäsenen viesti hallituksen puheenjohtajalle 18.2.2017 sekä Liite 26 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sisäisestä sähköpostiketjusta 25.2.2017.

⁵⁷ Liite 22 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti taksiautoilijoille 18.2.2017 sekä Liite 23 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti taksiautoilijoille 25.2.2017.

kirjautumiseen⁵⁸ sekä taksitolpalle jäämiseen vuoron päättyessä.⁵⁹ Taksiautoilijoiden Whatsapp-keskustelussa on myös annettu yhtiökokouksen päätöstä koskevia tarkentavia ohjeita.⁶⁰

35. Syyskuussa 2017 taksiautoilija [REDACTED] kertoi yhtiökokouksen päätöksen sisällöstä Lähitaksille.⁶¹ HT:n hallitus lähetti tiedotteen taksiautoilijoille ja muistutti päätöksen sitovuudesta. Hallitus päätti lisätä tiedotteeseen myös [REDACTED] nimen, vaikka hallituksen sisällä käytiin keskustelua nimeämisen tarpeellisuudesta.⁶² Lopullinen tiedote muotoiltiin seuraavasti:

"Tietoomme on tullut, että [REDACTED] on ilmoittanut Lähitaksiin yhtiökokouksessa tekemästämmme herrasmiessopimuksesta jonka perusteella emme kirjaudu tolppalle jos emme ole vuorossa. Lähitaksi on ilmoittanut, ettei taksitarkastajat voi puuttua herrasmiessopimuksen rikkomiseen.

*Tämä ei muuta osakkaiden yhtiökokouksessa tekemää herrasmiessopimusta eikä hallituksella ole valtuuksia sopimusta muuttaa."*⁶³

36. Taksiautoilijat ovat lisäksi sopineet, että ajovuorolistoihin merkityjä vapaaehtoisia vuoroja ei saa ajaa autolla, jota ei ole merkitty kyseiseen

⁵⁸ Liite 39 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen Whatsapp-keskustelusta 2.10.2017–6.10.2017, "Onko 10 piä näkyny ajossa vuoron ulkopuolella? (ruuduttanut tolppalle?)", Liite 40 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen Whatsapp-keskustelusta 14.3.2018, "Asema on aina vaan tyhjänä – – Kyl mä tääl norkoilen... – – Onko vuoro jo alkanut – – Ei, en ole kirjautunut tolppalle ja olen toisella puolella tietä... , asiakasruuhkaa puran tarvittaessa" sekä

Liite 43 Ote Hyvinkään alueen taksien Whatsapp-keskustelusta 25.11.2017, "Huomasin äsken että tein pienen virheen ja ajatuksissani alotin vuoron tuntia aikaisemmin kun olisi pitänyt ajamalla tolppalle ja kuittaamalla keikan, josta vuodon alkua odottelevat kuljettajat minua huomauttivatkin, kun pahoittelin virhettäni heille oli vastaus yksiselitteinen "älä selitä". – – Mulle kävi eilen sama kömmö. Onneksi huomasin ettei ryhmäkaveri ruuduttanut ja poistuini häntä koipien välissä takavasemmalle."

⁵⁹ Liite 41 Ote Hyvinkään alueen taksien Whatsapp-keskustelusta 18.8.2017, "Mitäs toi [REDACTED] auto on vieläkin yövuoron jäljiltä tuolla 3 tolppalla?? Ennakko tulossa ja jäänyt vuoron jälkeen kyttään vai??? Onko se nyt sit sallittua jäädä siihen? – – Onko sulla [REDACTED] taas vaikeuksia tulkita ohjeita? Jos vuoro loppuu klo 6.00 ja tolppalle on kirjaututtu aikoja sitten, saa viimeisen kyydin käsittääkseni odottaa. Tarkastajat ohjeistakoot kaikkia jos näin ei ole. – – Mä oon ymmärtäny että mennään ns. Vanhoilla säännöillä ja vuoron loputtua saa 15 min olla tolppalla. Ilmeisesti oon ymmärtäny väärin." sekä "Eli jos kirjautuu ennen vuoron loppua tolppalle, siinä voi olla niin kauan kun keikan saa. Eikös se ole sitten niin että tolppallehan ei saa kirjautua vuoron ulkopuolella? – – Juurikin näin. Minuuttia ennen vuoron loppua saa kirjautua ja tasalta ei enään."

⁶⁰ Liite 42 Ote Hyvinkään alueen taksien Whatsapp-keskustelusta 7.9.2017, "Miten noitten festivaali ym. tolppien kanssa, saako sinne sit mennä vaikkei vuoroa olisikaan? – – Tolppa ku Tolppa... käsittääkseni – – Käsitykseni sama kuin [REDACTED], tolppa kuin tolppa, kaikkea ei pysty vääntää edes rautalangasta että olis selvää mutta onneksi voi kysellä täällä."

⁶¹ Liite 38 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen Whatsapp-keskustelusta 29.9.2017.

⁶² Liite 29 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen jäsenten välisestä sähköpostikeskustelusta 2.10.2017–3.10.2017 ja Liite 30, Ote Hyvinkään Taksit Oyn hallituksen jäsenten välisestä sähköpostikeskustelusta 2.10.2017.

⁶³ Liite 28 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköposti taksiautoilijoille 3.10.2017.

vuoroon.⁶⁴ Tarkoituksena on varmistaa, että ajossa ovat vain ne autot, joille ajovuoro on merkitty.

37. Tammikuussa 2018 HT:n hallituksen varajäsen [REDACTED] ajoi vapaaehtoisen vuoron muulla kuin ajovuorojärjestyksen kyseiselle vuorolle kohdistamalla autolla ja kirjautui kyseisellä vuorolla taksitolpalle. Kyseinen menettely johti keskusteluun hallituksen ja taksiautoilijoiden keskuudessa.⁶⁵ Hallitus päätti kuulla asiasta [REDACTED] [REDACTED]⁶⁶ ja kyseinen toimenpide viestittiin myös taksiautoilijoille.⁶⁷ Asian käsittelyn yhteydessä [REDACTED] esitti, että hänen mukaansa yhtiökokouksen päätös on laitton ja tarjontaa rajoittava:

*"Kyseinen "herrasmies sopimus" ei ole todellakaan lainmukainen. – – Kaikessa yksinkertaisuudessaan tämä edeltävä lainaus taksilaista tarkoittaa, että palvelun tarjontaa ei siis saa rajoittaa eikä tolपालle menoa siis. Tästä on jo oikeuden päätöksiä, jos ei arvoisa hallituksen puheenjohtaja lakia osaa itse tulkita? Lähdemmekö siis itse hakemaan päätöstä käräjien kautta? - - Myöskään tilausvälitysyhtiö ei saa rajoittaa tilausten välitystä ajovuoron ulkopuolisille autoille."*⁶⁸

38. Vastauksena keskusteluun hallitus lähetti autoilijoille viestin otsikolla "tulevaisuus," jossa todetaan, että "- - sen sijaan, että hihkutaan vapauden perään tulee hoitaa asiat sovittujen sääntöjen puitteissa ja asennoitua siihen, että säännöt ja sopimukset lisääntyvät ja jatkossa niitä ihan oikeasti tulee noudattaa jotta saamme haluamamme kyydit ja saamme ne myös pidettyä." Viestin lopussa hallitus totesi vielä, että "Lähitaksiin tai muuhunkaan välityskeskukseen ei ole jatkossa pakko kuulua, voi ajella kyytejä vapaasti siitä omasta puhelimesta."⁶⁹
39. HT:n hallitus muistutti autoilijoita yhtiökokouksen päätöksen sekä vapaaehtoisia ajovuoroja koskevan sopimuksen sitovuudesta ja jatkuvuudesta:

"tapaukseen [REDACTED] liittyen hallitus on käsitellyt asiaa eikä missään nimessä hyväksy kyseistä toimintaa. Asiasta on keskusteltu myös Lähitaksin kanssa ja heidän kantansa on, että yhdessä tehtyjä sopimuksia noudatetaan. Näitä herrasmiehsopimuksia on meidän alallamme ollut kautta aikojen ja

⁶⁴ Liite 31 Taksiautoilijan sähköpostiviesti Hyvinkään Taksit Oy:n hallitukselle 30.1.2018 sekä Liite 33 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 27.1.2018, jossa todetaan "Itse muistan kyllä lukeneeni taksitarkastajan tiedotteen kopin seinältä jossa luki että vapaaehtoista työvuovoa ei voi siirtää..".

⁶⁵ Liite 32 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen jäsenten välisestä sähköpostikeskustelusta 27.1.2018–28.1.2018 ja Liite 33 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 27.1.2018.

⁶⁶ Liite 34 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköposti taksiautoilijalle 31.1.2018.

⁶⁷ Liite 35 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköposti taksiautoilijoille 31.1.2018.

⁶⁸ Liite 36 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 30.1.2018–31.1.2018.

⁶⁹ Liite 37 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköpostiviesti taksiautoilijoille 1.2.2018.

*tulee varmasti olemaan edelleen. Niillä kaikilla on varmasti hyvät perusteet ja ne on yhdessä päätetty. Tehtyjä päätöksiä voi muuttaa ainoastaan päätöksen tehnyt taho eli tässä asiassa yhtiökokous.*⁷⁰

40. Päätösluonnoksesta annettujen vastineiden perusteella asiassa on viitteitä siitä, että edellä kuvattu menettely on lopetettu. Enemmistö asianosaisista ei lausunut päätösluonnoksesta, eikä virastolle ole toimitettu asiakirjanäyttöä menettelyn lopettamisesta. Sen sijaan asiaa selvitettyä on ilmennyt, ettei yhtiökokouksen päätöksen kumoavaa päätöstä ole tehty. Näin ollen virasto ei voi poissulkea sitä, että asianosaiset jatkaisivat kiellettyä menettelyä edelleen.

8 Oikeudellinen arviointi

8.1 Sovellettava lainsäädäntö

8.1.1 Kilpailulain 5 §

41. Kilpailulain 5 §:ssä on kielletty sellaiset elinkeinonharjoittajien väliset sopimukset, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien päätökset sekä elinkeinonharjoittajien yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena on merkittävästi estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tai joista seuraa, että kilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy.⁷¹
42. Säännöksen mukaan kiellettyjä ovat erityisesti sellaiset sopimukset, päätökset ja menettelytavat:
- 1) joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja taikka muita kauppaehtoja;
 - 2) joilla rajoitetaan tai valvotaan tuotantoa, markkinoita, teknistä kehitystä taikka investointeja;
 - 3) joilla jaetaan markkinoita tai hankintalähteitä;

⁷⁰ Liite 35 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköposti taksiautoilijoille 31.1.2018. Ks. myös Liite 1 Hyvinkään Taksit Oy:n 25.9.2018 vastaus Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityspyyntöön, Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen 5.2.2018 pöytäkirja, jossa hallitus lopulta katsoi, ettei yhtiökokouksen päätöstä oltu kyseisessä tapauksessa rikottu, sillä autoilija oli ajanut oman vapaaehtoisen vuoronsa vara-autolla unohtaen vaihtaa taksikuvun.

⁷¹ Kilpailulain 5 §:n kieltosäännös on asiallisesti samansisältöinen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (jäljempänä "SEUT") 101 artiklan 1 kohdan kanssa, ja sitä on tulkittava yhdenmukaisesti kyseisen artiklan ja sitä koskevan EU:n tuomioistuinten soveltamiskäytännön kanssa. Kilpailulain esitöissä (HE 88/2010 vp, s. 56) viitataan tältä osin kilpailunrajoituslakiin, ks. HE 11/2004 vp, s. 31. Asianosaisten menettely on maantieteelliseltä ulottuvuudeltaan alueellinen rajoittuen Hyvinkään alueelle. Tästä syystä asiassa sovelletaan vain kilpailulain (948/2011) säännöksiä.

- 4) joiden mukaan eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin sovelletaan erilaisia ehtoja siten, että kauppakumppanit asetetaan epäedulliseen kilpailuasemaan; tai
- 5) joiden mukaan sopimuksen syntymisen edellytykseksi asetetaan se, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.
43. Kilpailulain 5 §:ssä on näin ollen kielletty etenkin sellaiset kahden tai useamman kilpailijan väliset sopimukset, yhdenmukaistetut menettelytavat sekä yritysten yhteenliittymien päätökset, joiden tarkoituksena on yhteensovittaa yritysten kilpailukäyttäytymistä markkinoilla tai vaikuttaa merkityksellisiin kilpailutekijöihin. Tällaisista kilpailijoiden välisistä rajoituksista vakavimpina pidetään rajoituksia, joilla vahvistetaan hintoja myytäessä tuotteita kolmansille, rajoitetaan tuotantoa tai myyntiä, taikka jaetaan markkinoita, asiakkaita tai hankintalähteitä. Kun kyseessä on vakava kilpailunrajoitus, kilpailijoiden välisen yhteistyön katsotaan kilpailulain 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla merkittävästi estävän, rajoittavan tai vääristävän kilpailua.⁷²

8.1.2 Kilpailulain 6 §

44. Kilpailulain 6 §:n mukaan edellä mainittu lain 5 §:ssä säädetty kielto ei kuitenkaan koske sellaista elinkeinonharjoittajien välistä sopimusta, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätöstä tai elinkeinonharjoittajien yhdenmukaistettua menettelytapaa tai sellaista sopimusten, päätösten tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmää, joka:
- 1) osaltaan tehostaa tuotantoa tai tuotteiden jakelua taikka edistää teknistä tai taloudellista kehitystä;
 - 2) jättää kuluttajille kohtuullisen osuuden näin saatavasta hyödystä;
 - 3) ei aseta asianomaisille elinkeinonharjoittajille rajoituksia, jotka eivät ole välttämättömiä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi; ja
 - 4) ei anna näille elinkeinonharjoittajille mahdollisuutta poistaa kilpailua merkittävältä osalta kysymyksessä olevia hyödykkeitä.⁷³
45. Tämän niin sanotun tehokkuuspuolustussäännöksen edellytykset ovat kumulatiivisia, eli niiden on kaikkien täytyttävä, jotta säännöstä voidaan

⁷² Kilpailulain esitöissä (HE 88/2010 vp, s. 56) viitataan tältä osin kilpailunrajoituslakiin, ks. HE 11/2004 vp, s. 32.

⁷³ Kilpailulain 6 § on asiallisesti samansisältöinen SEUT 101 artiklan 3 kohdan kanssa, ja sitä on tulkittava yhdenmukaisesti kyseisen artiklan ja sitä koskevan EU:n tuomioistuinten soveltamiskäytännön kanssa. Kilpailulain esitöissä (HE 88/2010 vp, s. 56) viitataan tältä osin kilpailunrajoituslakiin, ks. HE 11/2004 vp, s. 33.

soveltaa.⁷⁴ Jäljempänä jaksossa 8.5 kuvatuksi esillä olevassa asiassa on kyse kilpailua tarkoitukseltaan rajoittavasta rikkomuksesta. Tämän vuoksi on epätodennäköistä, että kyseinen kilpailunrajoitus täyttäisi kilpailulain 6 §:n edellytykset.⁷⁵ Todistustaakka kilpailulain 6 §:n edellytysten täyttymisestä on sillä elinkeinonharjoittajalla, joka siihen vetoaa.⁷⁶

8.1.3 Kilpailulain 9 §

46. Kilpailulain 9 §:n mukaan, jos kilpailunrajoitus on kielletty 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa, Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi:

1) määrätä elinkeinonharjoittajan tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän lopettamaan 5 tai 7 §:ssä taikka Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 tai 102 artiklassa kielletyn menettelyn; ja

2) velvoittaa elinkeinonharjoittajan toimittamaan hyödykkeen toiselle elinkeinonharjoittajalle vastaavanlaisilla ehdoilla kuin ne, joilla hän tarjoaa sitä muille vastaavassa asemassa oleville elinkeinonharjoittajille.

8.2 Elinkeinonharjoittaja ja niiden yhteenliittymä

Arvioinnin perusteet

47. Kilpailulain 4 §:n mukaan *elinkeinonharjoittajalla* tarkoitetaan luonnollista henkilöä sekä yhtä tai useampaa yksityistä tai julkista oikeushenkilöä, joka harjoittaa taloudellista toimintaa. Kyseinen elinkeinonharjoittajan määritelmä vastaa unionin oikeuskäytännössä vakiintunutta määritelmää ja on siten soveltamisalaltaan laaja kattaen kaikki toimijat, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa riippumatta niiden oikeudellisesta asemasta tai rahoitustavasta.⁷⁷

48. *Elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä* taas tarkoitetaan esimerkiksi erilliseksi oikeushenkilöksi organisoitua kartellia tai toimialayhdistystä tai osapuoltensa yhteisenä edustajana toimivaa elintä tai pelkästään vakiintunutta yhteistä toimintalinjaa noudattavaa elinkeinonharjoittajien ryhmää, jos ryhmän jäsenet toimivat yhteisessä tarkoituksessa ja

⁷⁴ Komission suuntaviivat perustamissopimuksen 81 artiklan (nykyisin 101 artikla) 3 kohdan soveltamisesta, EUVL 27.4.2004, C 101/97, kohta 42 oikeuskäytäntöviittauksineen.

⁷⁵ Komission suuntaviivat perustamissopimuksen 81 artiklan (nykyisin 101 artikla) 3 kohdan soveltamisesta, EUVL 27.4.2004, C 101/97, kohta 46: ”On epätodennäköistä, että vakavat kilpailunrajoitukset täyttävät 81 artiklan 3 kohdan edellytykset. Tällaiset rajoitukset on yleensä kielletty ryhmäpoikkeusasetuksissa, tai niitä luonnehditaan komission suuntaviivoissa ja tiedonannoissa vakavimmiksi kilpailunrajoituksiksi. Yleensä tällaisia rajoituksia sisältävät sopimukset eivät täytä 81 artiklan 3 kohdan (ainakaan) kahta ensimmäistä edellytystä. Ne eivät tuota objektiivista taloudellista etua, eivätkä ne hyödytä kuluttajia.”

⁷⁶ Ks. esim. yhdistetyt asiat C-501/06 P ym. GlaxoSmithKline Services ym. v. komissio ym., kohdat 82 ja 83.

⁷⁷ HE 88/2010 vp, s. 56 sekä asia C-97/08 P Akzo Nobel ym. v. komissio, kohta 54; asia C-41/90 Höfner & Elser v. Macrotron, kohta 21; yhdistetyt asiat C-159/91 ja 160/91 Poucet & Pistre v. AGF & Cancava, kohta 17.

yhdessä vahvistetuin menettelymuodoin.⁷⁸ Unionin oikeuskäytännön mukaan elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän käsitettä on tulkittava laajasti.⁷⁹ Yhteenliittymä voi olla myös ”yritys”, mikäli se harjoittaa taloudellista toimintaa⁸⁰, mutta taloudellisen toiminnan harjoittaminen ei kuitenkaan ole edellytys yhteenliittymän toimintaan puuttumiselle⁸¹.

49. Unionin oikeuskäytännössä yhteenliittymän käsitteen arvioinnissa keskeisenä on pidetty sitä, onko kyseinen organisaatio yritysten toimintaa yhteensovittava institutionaalisen yhteistoiminnan muoto. Näin voidaan katsoa olevan, mikäli yritykset toimielimen puitteissa kollektiivisesti osallistuvat olennaiseen päätöksentekoon arvioinnin kohteena olevasta toiminnasta ja näiden päätösten avulla pyrkivät tai ainakin suostuvat yhteensovittamaan markkinakäyttäytymisensä.⁸² Virasto on esimerkiksi aikaisemmassa päätöskäytännössään katsonut tilausvälityskeskukseen, jossa osakasautoilijat käyttivät määräysvaltaa hallituksessa, muodostavan elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän.⁸³

Arviointi tässä asiassa

50. Asianosaisina olevat taksiautoilijat tarjoavat taksipalveluita joko yhtiönä tai yksityisenä elinkeinonharjoittajana. Kyse on taloudellisen toiminnan harjoittamisesta riippumatta sen oikeudellisesta muodosta tai siitä, onko osa tarjotuista palveluista maksetusta hinnasta valtion tai kunnan korvaamaa vai ei. Päätöksen asianosaisina olevat taksiautoilijat ovat siten kilpailulain 4 §:ssä tarkoitettuja elinkeinonharjoittajia.
51. HT:n liiketoiminta kilpailunrikkomuksen aikana on jaksossa 7.1 todetusti ollut vähäistä. Jaksoissa 7.1 ja 7.2.2 viitattu asiakirjanäyttö osoittaa, että välitystoiminnan päättämisen 24.1.2017 jälkeen HT on muun muassa edustanut Hyvinkään taksiautoilijoita suhteessa Lähitaksiin ja hallinnoinut taksiautoilijoiden liiketoiminnan järjestämisen periaatteita, kuten ajovuoroja ja välityspalvelun ehtoja. HT:n edellä yksilöity toiminta liittyy keskeisesti sen osakkaiden harjoittaman taloudellisen toiminnan koordinointiin ja yhteensovittamiseen ja palvelee näin yksinomaan yhtiön osakkaiden intressejä. HT:n toiminta ja rooli ajovuoroista ja välityspalvelun ehdoista sovittaessa ei liity yhtiön omaan liiketoimintaan.
52. Osakeomistuksen ja hallituspaikkojen jakautumisesta sekä määräysvallasta jaksossa 7.1 todetusta johtuen HT ei ole kilpailuoikeudellisesti

⁷⁸ HE 11/2004 vp, s. 30.

⁷⁹ Asia C-382/12 P MasterCard ym. v. komissio, kohdat 66–76; asia C-71/74 Fruit- en Groentenimporthandel ja Frubo v. komissio, kohta 30; yhdistetyt asiat C-209/78 Van Landewyck v. komissio, kohdat 88 ja 89; asia C-179/99 P Eurofer v. komissio, kohdat 23 ja 24.

⁸⁰ Yhdistetyt asiat T-25/95 ym. Cimenteries CBR v. komissio, kohdat 1325 ja 2622.

⁸¹ Yhdistetyt asiat T-25/95 ym. Cimenteries CBR v. komissio, kohta 1320.

⁸² Asia C-382/12 P MasterCard ym. v. komissio, kohdat 68–76.

⁸³ Kilpailuviraston päätös 22.6.2010 asiassa 630/61/2007, kohta 44.

minkään yksittäisen tahon määräysvallassa, vaan määräysvaltaa käyttävät osakkeenomistajina olevat taksiautoilijat yhdessä. Jaksoissa 7.2.3 ja 8.3 todetusti HT:n osakkaat ovat yhtiökokouksessa tehdyllä päätöksellä yhteensovittaneet markkinakäyttäytymistään tai ainakin hyväksyneet sen yhteensovittamisen. Yhtiökokouksen päätöksellä sovittu kilpailun rajoittaminen on toteutettu ensi sijassa taksiautoilijoiden intressissä. Välityskeskukseen intressi, mitä tässä tapauksessa ei välitystoininnan päättämisestä johtuen voisi edes olla, olisi päinvastoin ollut liisätä alueen tarjontaa. Näillä perusteilla HT on esillä olevassa asiassa keskenään kilpailevien elinkeinonharjoittajien yhteenliittymä.

8.3 Sopimus, yhdenmukaistettu menettelytapa ja yhteenliittymän päätös

Arvioinnin perusteet

53. Kilpailulain 5 §:ssä tarkoitetun elinkeinonharjoittajien välisen *sopimuksen* käsite on laaja. Unionin oikeuskäytännössä sopimuksen käsitteen tunnusmerkistön täyttymiselle on pidetty riittävänä sitä, että kyseessä olevat yritykset ovat ilmaisseet yhteisen tahtonsa käyttäytyä markkinoilla tietyllä tavalla.⁸⁴ Riittävää on, että yksipuolinen toimenpide tai menettely on ilmaistu vähintään kahden sopimuspuolen yhteisestä tahdosta eikä merkitystä sellaisenaan ole sillä, missä muodossa tämä tahdonilmaisu on annettu.⁸⁵
54. Sopimusten lisäksi kilpailulain 5 § kieltää kilpailua rajoittavat *yhdenmukaistetut menettelytavat*, joilla tarkoitetaan kaikkea sellaista yritysten välistä yhteistoimintaa, jolla kilpailun riskit korvataan tietoisesti käytännön yhteistyöllä ilman, että tehtäisiin varsinaista sopimusta.⁸⁶ Tämä ei edellytä todellisen suunnitelman laadintaa, vaan yhteensovittamista ja yhteistyötä on tarkasteltava siitä lähtökohdasta, että jokaisen markkinoilla toimivan yrityksen on määriteltävä itsenäisesti toimintalinja, jota se aikoo noudattaa markkinoilla.⁸⁷ Tämän periaatteen kanssa on ehdottomasti ristiriidassa se, että yritykset ovat keskenään minkäänlaisessa suorassa tai epäsuorassa yhteydessä, jonka tarkoituksena tai seurauksena on vaikuttaa kilpailijan markkinakäyttäytymiseen tai paljastaa kilpailijalle oma päätetty tai suunnitella oleva markkinakäyttäytyminen.⁸⁸
55. Unionin tuomioistuinten oikeuskäytännössä yhdenmukaistetuksi menettelytavaksi on katsottu muun muassa kilpailevien yritysten osallistuminen keskusteluihin toimivan kilpailun kannalta keskeisistä

⁸⁴ Asia T-7/89, Hercules Chemicals v. komissio, kohta 256; asia T-53/03 BPB v. komissio, kohta 79.

⁸⁵ Asia C-74/04 P, komissio v. Volkswagen, kohta 37; asia T-53/03 BPB v. komissio, kohta 80.

⁸⁶ Asia C-8/08, T-Mobile Netherlands ym., kohdat 25 ja 26; asia C-48/69, ICI v. komissio, kohdat 64 ja 65; asia C-49/92 P, komissio v. Anic Participazioni, kohta 115; asia C-199/92 P, Hüls v. komissio, kohta 158.

⁸⁷ Ks. esim. C-49/92 P komissio v. Anic Participazioni, kohta 116; asia C-199/92 P Hüls v. komissio, kohta 159.

⁸⁸ Ks. esim. C-49/92 P komissio v. Anic Participazioni, kohta 117; asia C-199/92 P Hüls v. komissio, kohta 160.

yrittäjäkohtaisista asioista⁸⁹; yritysten kaupallisia toimenpiteitä koskevien tietojen välittäminen kilpailijoiden kesken⁹⁰; ja yritysten väliset tarkoitukseltaan ilmeisen kilpailunvastaiset tapaamiset, kun kilpailunvastaisista suunnitelmista ei ollut selvästi irtisanouduttu⁹¹. Asiassa *Cimenteries* yhdenmukaistetuksi menettelytavaksi katsottiin yrityksen kilpailijalleen antamat tiedot muun muassa siitä, että yrityksen käsityksen mukaan tietty markkina-alue kuului kilpailijalle ja että yrityksellä ei ollut pyrkimyksiä tulla tälle alueelle.⁹² Asiassa *Hüls* yrityksen katsottiin osallistuneen yhdenmukaistettuun menettelytapaan, kun se oli osallistunut tarkoitukseltaan kilpailunvastaisiin tapaamisiin, joissa oli muun muassa vahvistettu hintatavoitteita ja jaettu markkinoita, vaikka yrityksen ei ollutkaan näytetty toimineen yhdenmukaistetulla tavalla kilpailijoidensa kanssa.⁹³

56. Kilpailulain 5 § kieltää lisäksi kilpailua rajoittavat *elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätökset*. Myös tätä käsitettä tulkitaan laajasti. Yhteenliittymän päätöksiksi katsotaan varsinaisten päätösten ohella käytännössä kaikki sellainen toiminta, jolla pyritään koordinoimaan jäsenten kilpailukäyttäytymistä.⁹⁴ Esimerkiksi yhteenliittymän antamaa suositusta, joka riippumatta sen oikeudellisesta luonteesta on todellinen ilmaus yhteenliittymän tahdosta yhteensovittaa jäsentensä käyttäytymisen suosituksen mukaiseksi, on pidettävä yhteenliittymän päätöksenä.⁹⁵
57. Sopimuksen, yhdenmukaistetun menettelytavan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätöksen käsitteet kattavat samankaltaisia yhteistyömuotoja, jotka saattavat erota toisistaan ainoastaan voimakkautensa ja ilmenemismuotojensa osalta.⁹⁶ Kiellettyä yhteistyötä ei ole välttämätöntä luokitella joko sopimukseksi, yhdenmukaistetuksi menettelytavaksi tai yhteenliittymän päätökseksi kunkin hetken osalta erikseen.⁹⁷ Keskenään kilpailevien yritysten välinen kilpailua rajoittava yhteistyö voi sisältää piirteitä näistä kaikista ja täyttää siten yhtä aikaa sekä

⁸⁹ Esim. asia T-7/89 *Hercules Chemicals v. komissio*.

⁹⁰ Esim. yhdistetyt asiat T-25/95 ym. *Cimenteries CBR v komissio*.

⁹¹ Esim. asia C-199/92 P *Hüls v. komissio*.

⁹² Yhdistetyt asiat T-25/95 ym. *Cimenteries CBR v komissio*, kohta 1852.

⁹³ Asia C-199/92 P *Hüls v. komissio*, kohdat 155 ja 167.

⁹⁴ Yhdistetyt asiat 209/78 ym. *Van Landewyck v. komissio*, kohdat 88 ja 89; asia C-96/82 IAZ v. komissio, kohta 20; asia T-136/94 *Eurofer v. komissio*, kohta 116; asia T-325/01 *DaimlerChrysler v. komissio*, kohta 210; asia C-382/12 P *MasterCard ym. v. komissio*, kohta 76.

⁹⁵ Asia C-45/85 *Verband der Sachversicherer v. komissio*, kohta 32; yhdistetyt asiat C-209/78 ym. *Van Landewyck v. komissio*, kohta 10.

⁹⁶ Asia C-49/92 P *komissio v. Anic Partecipazioni*, kohdat 112 ja 131, asia C-8/08 *T-Mobile Netherlands ym.*, kohta 23; asia C-455/11 *Solvay v. komissio*, kohta 53.

⁹⁷ Asia C-238/05, *Asnef-Equifax*, kohdat 31 ja 32; asia C-49/92 P, *komissio v. Anic Partecipazioni*, kohdat 132 ja 133.

sopimuksen, yhdenmukaistetun menettelytavan että yhteenliittymän päätöksen tunnusmerkistön.⁹⁸

Arviointi tässä asiassa

58. Esillä olevassa asiassa on kyse kielletystä kilpailijoiden välisestä yhteistyöstä, jolla asianosaiset ovat rajoittaneet kilpailua jakamalla taksi-markkinoita Hyvinkään alueella. Menettely sai alkunsa HT:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa 16.2.2017 yhtiön osakkaiden enemmistön päätöksellä. Asianosaiset sopivat, että ajovuorojen ulkopuolella taksi-autoilijat eivät kirjaudu Hyvinkään alueen taksitolpille, eivätkä ota vastaan tolpile ohjautuvia tilauksia ja asiakkaita. Asiakirjanäyttö osoittaa, että yhteisymmärrys kilpailun rajoittamisesta tiedotettiin yksiselitteisesti kaikille asianosaisille 16.2.2017–25.2.2017 välisenä ajanjaksona.⁹⁹ Tiedottamisen seurauksena kaikki Hyvinkään alueen taksiautoilijat saivat tietoonsa yhteisymmärryksen markkinoiden jakamisesta. Asiakirjanäytössä ei ole viitteitä siitä, että kukaan asianosaista olisi kilpailuoikeuden näkökulmasta tehokkaasti irtisanoutunut kilpailunrajoituksesta. Yhteisymmärrys markkinoiden jakamisesta, joka on toteutettu ajovuoron ulkopuolisten taksiautoilijoiden tarjonnan rajoittamisella, saavutettiin keskenään kilpailevien autoilijoiden sekä HT:n välisillä toimenpiteillä, jotka ovat kilpailuoikeudellisesti kilpailijoiden välisiä sopimuksia, yhdenmukaistettuja menettelytapoja ja/tai yhteenliittymän päätöksiä.
59. Seuraavassa on yhteenveto edellä jaksossa 7.2.3 kuvatuista yhden kokonaisuuden muodostavan menettelyn keskeisistä toimenpiteistä, jotka osoittavat, että asianosaisten menettelyssä on kyse kilpailulain 5 §:ssä kielletystä kilpailua rajoittavasta sopimuksesta, yhdenmukaistetusta menettelytavasta ja/tai yhteenliittymän päätöksestä markkinoiden jakamisesta:

HT:n ylimääräinen yhtiökokous 16.2.2017: Kokouksessa käsiteltiin tilauksenjakosääntöjä Lähitaksin välityksessä ja päätettiin osakkeenomistajien enemmistön päätöksellä, että ”*vain ajovuorossa olevat autot saavat ruuduttaa tolpile*”.¹⁰⁰

HT:n hallituksen puheenjohtajan sähköpostitiedote Hyvinkään autoilijoille 18.2.2017: Tiedotteessa kerrottiin autoilijoille 16.2.2017 järjestetyn ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksistä. Autoilijoille tiedotettiin, että ”*yhtiökokouksessa tehdyn*

⁹⁸ Ks. esim. komission päätös COMP/D1/37860 *Morgan Stanley / Visa International ja Visa Europe*, kohdat 74–75.

⁹⁹ Ks. edellä jakso 7.2.3

¹⁰⁰ Liite 8 Hyvinkään Taksit Oy, Ylimääräisen yhtiökokouksen 16.2.2017 pöytäkirja, s. 2.

herrasmiessopimuksen mukaisesti ajovuoron ulkopuolella ajavat autot eivät mene tolpile odottamaan asiakkaita/tilauksia.¹⁰¹

HT:n hallituksen puheenjohtajan sähköpostitiedote Hyvinkään autoilijoille 25.2.2017: Autoilijoille muistutettiin, että *”ajovuorot on hoidettava ja yhtiökokouksessa tehdyn herrasmies-sopimuksen mukaisesti ajovuoron ulkopuolella ajavat autot eivät mene tolpile odottamaan asiakkaita/tilauksia*”.¹⁰²

60. Myös jaksossa 7.2.4 kuvatut yhtiökokouksen päätöksen noudattamisen valvontatoimet osoittavat jatkuvaluonteisen kilpailua rajoittavan sopimuksen, yhdenmukaistetun menettelytavan ja/tai yhteenliittymän päätöksen olemassaolon.
61. Kun otetaan huomioon, mitä seuraavaksi selostetaan yhdestä yhtenäisestä rikkomuksesta, ei ole tarpeen enemmälti erotella rikkomustyyppejä sopimukseen, yhdenmukaistettuihin menettelytapoihin tai yhteenliittymän päätöksiin.

8.4 Yksi yhtenäinen rikkomus

Arvioinnin perusteet

62. Elinkeinonharjoittajien kielletty yhteistyö voi perustua paitsi yksittäiseen toimenpiteeseen myös useiden toimenpiteiden kokonaisuuteen tai jatkuvaan toimintaan. Unionin oikeuskäytännön mukaan olisi keinoteokoista jakaa sellainen jatkuva käyttäytyminen, jolla on yksi ainoa päämäärä, erillisiksi kilpailurikkomuksiksi, kun kyseessä on erilaisina menettelytapoina asteittain ilmennyt yhden kokonaisuuden muodostava kilpailusääntöjen rikkominen.¹⁰³ Kyse on yhdestä yhtenäisestä rikkomuksesta, mikäli toimenpiteet liittyvät toisiinsa ja niillä voidaan katsoa olevan yksi yhtenäinen tavoite. Toimenpiteiden voidaan tällöin katsoa muodostavan yhtenäisen kokonaisuunnitelman.¹⁰⁴ Kyseessä voi olla yksi yhtenäinen rikkomus, vaikka sen eri ilmenemismuotojen välillä kuuluisi kuukausiakin tai vaikka kaikki yritykset eivät olisi osallistuneet kaikkiin kartellin ilmenemismuotoihin tasapuolisesti.¹⁰⁵
63. Edellä lausutun mukaisesti kilpailunrajoituksen eri ilmenemismuotoja tulee arvioida siinä asiayhteydessä, joka selittää niiden perusolemuksen. Kun kysymys on monitahoisesta, yhtenä kokonaisuutensa

¹⁰¹ Liite 22 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti taksiautoilijoille 18.2.2017.

¹⁰² Liite 23 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti taksiautoilijoille 25.2.2017.

¹⁰³ Asia C-49/92 komissio v. Anic Partecipazioni, kohta 82; asia T-211/08 Putters International v. komissio, kohta 31.

¹⁰⁴ Asia T-1/89, Rhône Poulenc v. komissio, kohdat 125 ja 126; asia T-7/89, Hercules Chemicals v. komissio, kohdat 262 ja 263; yhdistetyt asiat C-204/00 P ym., Aalborg Portland ym. v. komissio, kohta 258.

¹⁰⁵ Yhdistetyt asiat C-204/00 P ym., Aalborg Portland ym. v. komissio, kohdat 86 ja 260; asia T-53/03, BPB v. komissio, kohdat 256 ja 258–260.

pidettävästä ja jatketusta rikkomisesta, kukin ilmenemistapa vahvistaa näyttöä siitä, että tällainen rikkominen on tosiasiallisesti tapahtunut.¹⁰⁶

Arviointi tässä asiassa

64. Edellä jaksoissa 7.2.3 ja 8.3 kuvatusti kilpailulain vastaisen menettelyn muodostaminen helmikuussa 2017 on koostunut sellaisista eri osatekijöistä, jotka voidaan määritellä joko sopimukseksi, yhdenmukaistetuksi menettelytavaksi ja/tai yhteenliittymän päätökseksi. Jokainen osatekijä on liittynyt toisiinsa ja ne ovat perustuneet yhteiseen kokonaissuunnitelmaan, jonka tavoitteena on ollut kilpailun rajoittaminen jakamalla taksimarkkinoita Hyvinkään alueella. Keinona kyseisen tavoitteen saavuttamiseen on käytetty yhtiökokouksen päätöksen mukaista kieltoa, jonka mukaan ajovuorojen ulkopuolella ajavat taksit eivät saa kirjautua Hyvinkään alueen taksitolpille, eivätkä ottaa vastaan tolpile tilauksia ja asiakkaita.
65. Kilpailulain vastaiseen menettelyyn osallistuneiden osapuolten toiminnassa on koko tarkastelujaksolla ollut havaittavissa menettelytapojen ja käytännön toiminnan jatkuvuus. Yhtiökokouksen päätöksellä sovittua menettelyä ei ole määritelty olemaan voimassa jonkin tietyn ajanjakson ajaksi, vaan kyse on toistaiseksi voimassa olevasta menettelytavasta. Tätä tukee myös asiakirjanäyttö, joka osoittaa, että osa asianosaisista on vedonnut siihen, että HT:n osakkeenomistajien enemmistön yhtiökokouksessa tekemä päätös voidaan kumota vain yhtiökokouksen uudella päätöksellä.¹⁰⁷ Lisäksi menettelyn maantieteellinen laajuus, sen kohteena oleva palvelu sekä pääosa sen osapuolina olevista elinkeinonharjoittajista ovat olleet samat koko rikkomuksen ajan. Myös luvussa 7.2.4 kuvatut yhtiökokouksen päätöksen noudattamisen valvontatoimet ilmentävät jatkuvaluonteisen menettelyn olemassaoloa.
66. Toiminnassa on siten kyse yhdestä yhtenäisestä rikkomuksesta, joka jäljempänä jaksossa 8.6 todetusti on alkanut 16.2.2017 tai viimeistään 25.2.2017 ja, joka mahdollisesti jatkuu edelleen.¹⁰⁸

8.5 Tarkoitus rajoittaa kilpailua

Arvioinnin perusteet

67. Kilpailulain 5 §:ä sovelletaan sopimukseen, yhteenliittymän päätökseen tai yhdenmukaistettuun menettelytapaan, jonka tarkoituksena tai seurauksena on merkittävä kilpailun estyminen, rajoittuminen tai vääristyminen. Näistä vaihtoehtoisista edellytyksistä arvioidaan ensin

¹⁰⁶ Asia T-53/03, BPB v. komissio, kohdat 249 ja 250.

¹⁰⁷ Ks. Liite 20 Ote 2 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköpostikeskustelusta 18.2.2017 sekä Liite 28 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköposti taksiautoilijoille 3.10.2017.

¹⁰⁸ Ks. päätöksen kohta 8.

sopimuksen tarkoitusta. Unionin oikeuskäytännöstä ilmenee, että jos menettelyn kilpailunvastainen tarkoitus on osoitettu, ei ole tarpeen tutkia kilpailunrajoituksen vaikutuksia sen kielletyksi toteamiseksi.¹⁰⁹

68. Yritysten toiminnan tietyn tyyppisten yhteensovittamisen muotojen, kuten markkinoiden jakamiseen tähtäävien sopimusten, on katsottu jo luonteensa puolesta haittaavan normaalin kilpailun asianmukaista toimintaa.¹¹⁰ Markkinoiden jakaminen on nimenomaisesti kielletty kilpailulain 5 §:ssä ja sen on myös oikeuskäytännössä vakiintuneesti katsottu olevan erityisen vakava kilpailunrajoitus, jonka tarkoituksena on rajoittaa kilpailua.¹¹¹ Jos asiassa esitetyn selvityksen perusteella voidaan todeta, että kysymys on markkinoiden jakamiseen tähtäävästä sopimuksesta, sen vaikutuksia ei ole tarpeen tutkia eikä kontrafaktuaalisen hypoteesin esittämistä edellytetä.¹¹²
69. Unionin oikeuskäytännön mukaan sen arvioimiseksi, onko sopimus tai muu yritysten toiminnan yhteensovittamisen tyyppi riittävän vahingollinen, jotta sitä voidaan pitää tarkoitukseen perustuvana kilpailunrajoituksena, on tarkasteltava sen lausekkeiden sisältöä, sen tavoitteita sekä sen taloudellista ja oikeudellista asiayhteyttä. Asiayhteyttä arvioitaessa on myös otettava huomioon käyttäytymisen kohteena olevien tavaroiden tai palveluiden luonne sekä kyseisten markkinoiden toimintaan ja rakenteeseen liittyvät tosiasialliset olosuhteet.¹¹³ Silloin kun kyse on tarkoitukseen perustuvasta kilpailunrajoituksesta, menettelyn taloudellisen ja oikeudellisen asiayhteyden tarkastelu voidaan rajoittaa siihen, mikä osoittautuu ehdottoman tarpeelliseksi tarkoitukseen perustuvan kilpailunrajoituksen olemassaolon toteamiseksi.¹¹⁴
70. Kilpailua rajoittava tarkoitus arvioidaan siten objektiivisin kriteerein. Näyttö menettelyn osapuolten subjektiivisesta tarkoituksesta rajoittaa

¹⁰⁹ Asia C-373/14 P, Toshiba Corporation v. komissio, kohta 25 ja 26; asia C-286/13 P, Dole Food ja Dole Fresh Food Europe v. komissio, kohdat 113–115; asia C-199/92 P, Hüls v. komissio, kohta 164; asia C-209/07, Beef Industry Development ja Barry Brothers, kohta 16; yhdistetyt asiat C-501/06 P ym., GlaxoSmithKline Services ym. v. komissio, kohta 55; asia C-8/08, T-Mobile Netherlands ym., kohdat 28–30; asia C-226/11, Expedia, kohdat 35–37; asia C-49/92, komissio v. Anic Partecipazioni, kohdat 122 ja 123; yhdistetyt asiat T-374/94 ym., European Night Services v. komissio, kohta 136; ks. myös Komission tiedonanto: Suuntaviivat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan soveltamisesta horisontaalista yhteistyötä koskeviin sopimuksiin, EUVL14.1.2011, C 11/1, kohta 24.

¹¹⁰ Korkeimman hallinto-oikeuden päätös KHO:2019:98, kohta 877 oikeuskäytäntöviittauksineen.

¹¹¹ Ks. esim. Asia C-373/14 P, Toshiba Corporation v. komissio, kohta 28 sekä asia Siemens ym. v. komissio, C-239/11 P, C-489/11 P ja C-498/11 P, EU:C:2013:866, 218 kohta.

¹¹² Korkeimman hallinto-oikeuden päätös KHO:2019:98, kohta 879.

¹¹³ Asia C-172/14, ING Pensii, kohta 33; asia C-551/03 P, General Motors v. komissio, kohta 66; asia C-67/13 P, Groupement des cartes bancaires v. komissio; kohta 53; asia C-373/14 P, Toshiba Corporation v. komissio, kohta 27; asia C-32/11, Allianz Hungária Biztosító, kohta 36; asia C-286/13 P, Dole Food ja Dole Fresh Food Europe v. komissio, kohta 117.

¹¹⁴ Asia C-373/14 P, Toshiba Corporation v. komissio, kohdat 28 ja 29.

kilpailua voidaan kuitenkin ottaa huomioon.¹¹⁵ Luonteeltaan tarkoitukseen perustuvaa kilpailurikkomusta ei ole perusteita luonnehtia toisin sen perusteella, että kysymyksessä oleva kilpailurikkomus ei olisi ollut markkinoiden toiminnan kannalta erityisen vahingollinen.¹¹⁶ Menettelyä voidaan pitää tarkoitukseltaan kilpailua rajoittavana, vaikka sen ai-noana päämääränä ei olisi kilpailun rajoittaminen, vaan sillä on myös muita, hyväksyttäviä päämääriä.¹¹⁷

Arviointi tässä asiassa

71. HT:n ylimääräisen yhtiökokouksen 16.2.2017 pöytäkirjaan sekä hallituksen 18.2.2017 ja 25.2.2017 lähettämiin sähköpostitiedotteisiin kirjattu päätös kieltää yksiselitteisesti ajovuoron ulkopuolella ajavia autoja kirjautumasta Hyvinkään taksitolpille ja ottamasta vastaan tolpile ohjautuvia tilauksia ja asiakkaita. Nämä kirjaukset osoittavat jo itsessään menettelyn kilpailun vastaisen tarkoituksen jakaa markkinoita. Asiakirjanäyttö osoittaa, että hallituksen 18.2.2017 lähettämää tiedotetta laadittaessa hallituksen keskuudessa tiedettiin tai ainakin pidettiin mahdollisena, että yhtiökokouksen päättämässä herrasmiehsopimuksessa oli kyse markkinoiden jakamisesta ja siten kilpailulain kieltämästä menettelystä.¹¹⁸ Asiakirjanäyttö osoittaa lisäksi, että yhtiökokouksen päätöksen tavoite on ollut asettaa ajovuorossa olevat parempaan asemaan tilauksia jaettaessa ja näin varmistaa tasainen tulovirta ajovuorossa oleville hyvinkääläisille takseille.¹¹⁹ Kilpailunvastaista tarkoitusta ilmentävät myös jaksossa 7.2.4 kuvatut yhtiökokouksen päätöksen noudattamisen valvontatoimet.
72. Jaksossa 7.2 kuvattu asiakirjanäyttö osoittaa, että yhtiökokouksen päätös estää nimenomaisesti ajovuoron ulkopuolisia autoja tarjoamasta palveluaan taksitolpilla muutoin kuin ajovuoron aikana. Lisäksi jaksossa 7.2.2 kuvatuista Hyvinkään alueella sovellettavista tilausjakosäännöistä johtuen tilausvälityksen kautta tehdyt tilaukset suunnataan pääasiassa aina ensin taksitolpille, mikä asettaa ajovuorossa olevat hyvinkääläiset autot parempaan asemaan välitettäviä tilauksia jaettaessa ja entisestään laskee autoilijoiden kannustimia tarjota palveluita ajovuoron ulkopuolella. Ajovuorojen ulkopuolinen palvelujen tarjoaminen rajoittuu menettelyn johdosta lähinnä autoilijan omiin sopimusajoihin sekä kadulta (ns. lennosta) otettuihin tilauksiin.

¹¹⁵ Komission tiedonanto: Suuntaviivat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan soveltamisesta horisontaalista yhteistyötä koskeviin sopimuksiin, EUVL 14.1.2011, C 11/1, kohdat 24 ja 25; komission tiedonanto: Suuntaviivat perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan soveltamisesta, EUVL 27.4.2004, C 101/97, kohdat 21 ja 22. Ks. myös asia C-32/11, Allianz Hungária, kohta 37. Ks. myös HE 11/2004 vp, s. 32.

¹¹⁶ KHO:2019:98, kohta 890.

¹¹⁷ Asia C-209/07 Beef Industry Development ja Barry Brothers, kohta 21.

¹¹⁸ Ks. edellä kohta 29.

¹¹⁹ Ks. edellä jakso 7.2.2 sekä kohta 27.

73. Menettely on kohdistunut horisontaalisessa suhteessa keskenään kilpailevien elinkeinonharjoittajien väliseen kilpailukäyttäytymiseen, ja siihen osallisina ovat olleet lähes kaikki Hyvinkään alueella toimivat taksiyrittäjät. Tässä luvussa todettu huomioden päätöksen kohteena olevalla menettelyllä ei objektiivisesti arvioiden voida katsoa olevan muuta tarkoitusta kuin kilpailun rajoittaminen. Näytöstä ilmenee myös asianosaisten subjektiivinen tarkoitus rajoittaa kilpailua. Lisäksi on huomiotava, että menettely kohdistuu ajanjaksoon, jolloin asianosaiset ovat olleet tietoisia markkinoiden avautumisesta eli merkittävästä muutoksista taksialan markkinadynamiikkaan. Menettelyssä on kyse markkinoiden jakamisesta, mikä aikaisemmin kohdassa 68 todetusti on jo luonteensa puolesta erityisen vakava kilpailunrajoitus ja kilpailulain 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla tarkoitukseltaan kilpailua rajoittava. Menettelyn kielletyksi toteamiseksi ei siten ole tarpeen näyttää toteen sen tosiasiallisia vaikutuksia.

8.6 Rikkomuksen kesto

Arvioinnin perusteet

74. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan komission on näytettävä toteamansa rikkominen toteen ja esitettävä oikeudellisesti riittävä näyttö siitä, että tämän rikkomisen perustana olevat tosiseikat ovat olemassa.¹²⁰
75. Unionin oikeuskäytännön mukaan rikkomuksen kestoa arvioitaessa olennaista ei ole ajanjakso, jolloin esimerkiksi tarkastelun kohteena oleva sopimus on tai on ollut voimassa, vaan ajanjakso, jolloin rikkomiseen syyllystyneet yritykset ovat toimineet kilpailusääntöjen vastaisesti.¹²¹ Jollei ole saatavissa näyttöä, joka osoittaisi suoraan kilpailusääntöjen rikkomisen keston, on rikkomisen väitetyn keston osoittamiseksi esitettävä ainakin sellaista näyttöä, joka koskee ajallisesti riittävän lähellä toisiaan olevia seikkoja, joiden perusteella voidaan kohtuudella päätellä, että rikkominen on jatkunut keskeytyksettä tietyn kahden ajankohdan välillä.¹²²
76. Kotimaisen oikeuskäytännön mukaan rikkomisen ajallisen keston osalta riittävänä on pidettävä sitä, että esitetyt todisteet liittyvät ajallisesti riittävän läheisiin tosiseikkoihin, jotta voidaan kohtuudella todeta,

¹²⁰ Korkeimman hallinto-oikeuden päätös KHO:2019:98, kohta 920.

¹²¹ Esim. asia T-101/05, *BASF v. komissio*, kohta 187.

¹²² Esim. asia T-43/92 *Dunlop Slazenger v. komissio* (ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 7.7.1994), kohta 79; asia T-62/98 *Volkswagen v. komissio* (ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 6.7.2000), kohta 188; asia T-279/02 *Degussa v. komissio* (ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio 5.4.2006), kohdat 114 ja 153; ja asia T-113/07 *Toshiba v. komissio* (yleisen tuomioistuimen tuomio 12.7.2011), kohta 235.

että kyseinen kilpailusääntöjen rikkominen on jatkunut keskeytymättä väitetyin kartellin alkamisajankohdan ja päättymisajankohdan välillä.¹²³

77. Osaset-asiassa korkein hallinto-oikeus katsoi kilpailurikkomuksen jatkuneen kunkin tukkuliikkeen osalta niin kauan, kuin kysymyksessä oleva tukkuliike oli soveltanut yhdenmukaistettuun menettelyyn perustuneita myyntiehtojaan.¹²⁴

Arviointi tässä asiassa

78. Edellä jaksossa 7.3 kuvattu näyttö osoittaa, että kielletty kilpailijoiden välinen yhteistyö alkoi HT:n ylimääräisessä yhtiökokouksessa 16.2.2017 tai viimeistään 25.2.2017, kun yhteisymmärrys kilpailun rajoittamisesta tiedotettiin kaikille asianosaisille.
79. Näytöstä ilmenee, että yhtiökokouksen päätöksellä sovittu toimintatapa on tarkoitettu toistaiseksi voimassa olevaksi menettelyksi, joka voidaan kumota ainoastaan yhtiökokouksen tekemällä päätöksellä. Näytössä ei ole viitteitä siitä, että yhtiökokouksen päätöstä olisi asianosaisten toimesta kumottu tai muulla tehokkaalla tavalla päätetty. Näytöstä ei myöskään ilmene, että kukaan asianosaisista olisi tässä asiassa merkityksellisellä tavalla irtisanoutunut menettelystä.
80. Päätösluonnoksesta annettujen vastineiden perusteella asiassa on viitteitä siitä, että edellä kuvattu menettely on lopetettu. Enemmistö asianosaisista ei lausunut päätösluonnoksesta, eikä virastolle ole toimitettu asiakirjanäyttöä menettelyn lopettamisesta. Sen sijaan asiaa selvittäessä on ilmennyt, ettei yhtiökokouksen päätöksen kumoavaa päätöstä ole tehty.
81. Edellä kuvatuilla perusteilla virasto katsoo, että rikkomus on alkanut 16.2.2017 tai viimeistään 25.2.2017, eikä virasto voi poissulkea mahdollisuutta, että kilpailunrajoitus jatkuisi edelleen.

8.7 Kilpailunrajoituksen merkittävyys

82. Kilpailulain 5 §:ssä kielletään sellaiset elinkeinonharjoittajien väliset sopimukset, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien päätökset sekä elinkeinonharjoittajien yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena on merkittävästi estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua.¹²⁵

¹²³ KHO 2009:83, kohta 985.

¹²⁴ KHO 31.5.2012 T 1429 Osaset, s. 121.

¹²⁵ Tällainen edellytys ei sisälly 101 artiklan 1 kohdan sanamuotoon, mutta se on vahvistettu oikeuskäytännössä. Ks. esim. asia 5/69, Franz Völk v S.P.R.L. Ets J. Vervaecke, kohdat 5-7 ja asia C-7/95, John Deere Ltd. v. komissio, kohta 77.

83. Tunnusmerkistöön kuuluu siten niin sanottu merkittävyyskriteeri. Virasto tulkitsee kilpailulain 5 §:n merkittävyyskriteeriä unionin tuomioistuinten ja komission oikeuskäytännön mukaisesti. Lainkohdan esitöissä viitataan merkityksellisyysarvioinnin osalta komission niin sanottuun de minimis –tiedonantoon¹²⁶, jonka mukaan esimerkiksi kilpailijoiden välisellä sopimuksella ei ole tuntuva kilpailua rajoittavaa vaikutusta, mikäli sopimusosapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus ei ylitä 10 % millään sopimuksen vaikutusalaan kuuluvilla markkinoilla.¹²⁷
84. Tarkoitukseltaan kilpailua rajoittavia ja muita vakavimpia kilpailunrajoituksia ei voida kuitenkaan pitää vähämerkityksellisinä siinäkään tapauksessa, että osapuolten markkinaosuudet eivät ylittäisi tiedonannossa määriteltyjä markkinaosuusrajoja.¹²⁸
85. Asianosaisten edellä kuvatun menettelyn tarkoituksena on kilpailun rajoittaminen jakamalla markkinat. Markkinoiden jako on toteutettu sopimalla ajovuoron ulkopuolisten taksiautoilijoiden tarjonnan rajoittamisesta. Markkinoiden jako kuuluu vakaviin kilpailunrajoituksiin, jonka objektiivisena ja nimenomaisena tarkoituksena on rajoittaa kilpailua. Näin ollen kyse on jo luonteensa puolesta merkittävästä kilpailunrajoituksesta, johon de minimis -poikkeus ei sovellu.
86. Vaikka asiassa ei ole tarpeen osoittaa menettelyn tosiasiallisia vaikutuksia, virasto toteaa menettelyn todennäköisistä vaikutuksista seuraavasti. Yhtiökokouksen päätös estää elinkeinonharjoittajina toimivia taksiautoilijoita tekemästä itsenäistä liiketoiminnallista ratkaisua. Menettelyn johdosta alueen autoilijoiden välinen epätietoisuus kilpailijoiden tulevasta käyttäytymisestä vähenee tai poistuu. Lisäksi kannustin olla ajossa ajovuoron ulkopuolella heikkenee ja taksipalveluiden tarjonta alueella rajoittuu lähinnä ajovuorossa oleviin autoihin, mikä on omiaan johtamaan taksipalveluiden saatavuuden heikkenemiseen ja asiakkaiden odotusajan pitenemiseen. Lisäksi tarjonnan rajoittaminen heikentää kannustimia laskea palvelun hintaa, mikä on omiaan johtamaan

¹²⁶ Komission tiedonanto vähämerkityksisistä sopimuksista, jotka eivät Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla rajoita tuntuvasti kilpailua (de minimis -tiedonanto), EUVL 2014/C 291/01, 30.8.2014 (jäljempänä ”de minimis -tiedonanto”)

¹²⁷ De minimis -tiedonanto, kohta 8. Ks. myös Oikaisu komission tiedonantoon vähämerkityksisistä sopimuksista, jotka eivät Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 101 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla rajoita tuntuvasti kilpailua (de minimis -tiedonanto), EUVL 2015/C 286/07, 29.8.2015. EU:n oikeuskäytännön osalta ks. esimerkiksi asia C-7/95 P, Deere v. komissio, kohta 77 sekä yhdistetyt asiat C-215/96 ja C-216/96, Bagnascoym., kohta 77.

¹²⁸ HE 11/2004 vp, s. 32. Ks. myös de minimis - tiedonanto ja sen liitteenä olevat komission suuntaviivat tarkoitukseltaan kilpailua rajoittavista menettelyistä sen määrittelemiseksi, milloin sopimukset voivat saada de minimis –tiedonannon suojaa (SWD(2014) 198 final). Suuntaviivojen mukaan de minimis –tiedonannon ns. safe harbour –suojan saamisen edellytyksenä on markkinaosuusrajojen alittumisen ohella se, ettei sopimuksen tai yhdenmukaisesti menettelytavan tarkoituksena ole kilpailun rajoittaminen (s. 3). Myös unionin oikeuskäytännössä on täsmennetty, että de minimis –säätö voi soveltua vain sellaisiin kilpailunrajoituksiin, joiden vaikutuksena on kilpailun rajoittuminen (asia T-44/00, Mannesmannröhren-Werke AG v. komissio, kohta 196).

enimmäishinnoittelun alittavan hintakilpailun poistumiseen ja lopulta hintojen yhdenmukaistumiseen. Myöskään menettelyn todennäköisten vaikutusten vuoksi kyse ei ole vähämerkityksellisestä kilpailunrajoituksesta.

8.8 Yksittäisen elinkeinonharjoittajan ja elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän vastuu rikkomuksesta

Arvioinnin perusteet

87. Unionin oikeuskäytännön mukaan kielletty yhteistyö perustuu väistämättä useiden sellaisten yritysten myötävaikutukseen, jotka ovat kaikki mukana rikkomisessa, mutta joiden osallistumisella voi olla eri ilmeneismuotoja. Pelkästään se, että kukin yritys osallistuu kilpailusääntöjen rikkomiseen sille ominaisella tavalla, ei riitä poissulkemaan sen vastuuta rikkomisesta kokonaisuudessaan, eikä myöskään käyttäytymisestä, jonka muut rikkomiseen osallistuneet yritykset ovat todellisuudessa toteuttaneet, mutta jolla on sama kilpailua rajoittava tarkoitus tai vaikutus.¹²⁹
88. Kun osoitetaan yrityksen osallistuneen yhteen tai useampaan yhteistoimintajärjestelyn osatekijöistä ja lisäksi osoitetaan yrityksen tienneen tai että sen olisi pitänyt tietää tämän yhteistyön olleen osa kilpailunrajoitustarkoituksessa muodostettua kokonaissuunnitelmaa, sitä voidaan pitää vastuussa koko tästä yhteistoimintajärjestelystä.¹³⁰ Samoin kun osoitetaan yrityksen aikoneen omalla toiminnallaan myötävaikuttaa kaikkien osallistujien yhteisten päämäärien tavoittelemiseen ja tienneen muiden osallistujien kilpailunvastaisesta käyttäytymisestä tai kyenneen kohtuudella ennustamaan sen ja olleen valmis hyväksymään siihen sisältyvän riskin, myös sitä pidetään vastuullisena menettelytavoista, joita muut yritykset ovat panneet täytäntöön, koko siltä ajalta, jona se on osallistunut rikkomukseen.¹³¹
89. Yrityksen osallistumisen toteamiseen riittävää voi olla näyttö yrityksen osallistumisesta kokouksiin, joiden aikana on tehty kilpailua rajoittavia sopimuksia ilman, että kyseinen yritys olisi selvästi vastustanut niitä.¹³² Yritys voi olla vastuussa rikkomuksesta myös silloin, kun se on myötävaikuttanut yhteistoimintajärjestelyn toteuttamiseen, vaikka vain alisteisella, liitännäisellä tai passiivisella tavalla.¹³³ Yhteensovittamisen ei

¹²⁹ Asia C-49/92 P komissio v. Anic Participazioni, kohdat 79 ja 80.

¹³⁰ Yhdistetyt asiat T-305/94 ym. LVM v. komissio, kohta 773.

¹³¹ Yhdistetyt asiat C-204/00 P ym. Aalborg Portland ym. v. komissio, kohta 328; asia C-49/92 P komissio v. Anic Participazioni, kohdat 83 ja 203.

¹³² Asia C-189/02 P Dansk Rørindustri ym. v. komissio, kohdat 142–145; yhdistetyt asiat C-204/00 P ym. Aalborg Portland ym. v. komissio, kohdat 81 ja 84–85; asia C-49/92 P komissio v. Anic Participazioni, kohta 96.

¹³³ Asia T-99/04 AC-Treuhand v. komissio, kohta 133.

myöskään tarvitse olla kaikkien asianomaisten yritysten edun mukaista.¹³⁴

90. Unionin oikeuskäytännön mukaan yrityksen yhteenliittymän vastuun kannalta ei ole merkitystä esimerkiksi sillä, onko se tehnyt jäseniään sitovan päätöksen tai vain antanut suosituksia menettelytavoista. Merkitystä ei ole myöskään sillä, kuinka laajalti päätöstä tai suositusta on noudatettu tai sen noudattamista seurattu.¹³⁵ Jotta yhteenliittymän ja sen jäsenten voitaisiin katsoa osallistuneen yhdessä samaan kilpailusääntöjen rikkomiseen, on kuitenkin näytettävä, että yhteenliittymä toimii erillään jäsentensä toiminnasta.¹³⁶ Yhteenliittymän on esimerkiksi katsottu osallistuneen aktiivisesti ja itsenäisesti kilpailusääntöjen rikkomiseen helpottamalla jäsentensä välisten hinnoittelua koskeneiden sopimusten täytäntöönpanoa.¹³⁷ Kilpailulain 5 § soveltuminen ei edellytä, että elinkeinonharjoittaja toimisi niillä markkinoilla, joilla kilpailua on rajoitettu tai, että elinkeinonharjoittaja rajoittaisi toimintavapauttaan tietyillä markkinoilla sopimuksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan nojalla.¹³⁸

Arviointi tässä asiassa

91. Jaksoissa 7.2.3 8.3 8.6 todetusti kaikki kielletyn menettelyn osapuolet ovat olleet mukana laatimassa yhtiökokouksen päätöksellä sovittua menettelytapaa 16.2.2017 tai ovat saaneet siitä tiedon viimeistään 25.2.2017. Kaikki jaksossa 2 yksilöidyt elinkeinonharjoittajat ovat näin ollen tienneet tai niiden olisi pitänyt tietää kilpailua rajoittavasta kokonaissuunnitelmasta, joka ilmenee yksiselitteisesti heidän vastaanottamistaan yhtiökokouksen päätöksen sisällön kertovista tiedotteista sekä HT:n ylimääräisen yhtiökokouksen pöytäkirjasta.
92. Taksiautoilijat harjoittavat elinkeinotoimintaa niillä markkinoilla, joilla kilpailua rajoitetaan. Taksiautoilijat ovat omalla toiminnallaan myötävaikuttaneet kilpailulain vastaisen menettelyn päämäärien tavoittelemiseen joko osallistumalla kokoukseen, jossa kielletty menettely on sovittu, tai vastaanottamalla tiedon kielletystä menettelystä ilman

¹³⁴ Komission tiedonanto: Suuntaviivat perustamissopimuksen 81 artiklan 3 kohdan soveltamisesta, EUVL 27.4.2004, C 101/97, kohta 15 oikeuskäytäntöviittauksineen.

¹³⁵ Yhdistetyt asiat 209/78 ym. Van Landewyck v. komissio, kohdat 88 ja 89; asia 96/82 IAZ v. komissio, kohta 20; asia T-136/94 Eurofer v. komissio, kohta 116; asia T-325/01 DaimlerChrysler v. komissio, kohta 210; asia C 382/12 P MasterCard ym. v. komissio, kohta 76.

¹³⁶ Yhdistetyt asiat T-25/95 ym. Cimenteries CBR v. komissio, kohdat 1325 ja 1328; yhdistetyt asiat 209/78 ym. Van Landewyck v. komissio, kohta 88–89; asia 96/82 IAZ v. komissio, kohta 20; asia T-136/94 Eurofer v. komissio, kohta 116; asia T-325/01 DaimlerChrysler v. komissio, kohta 210; ja asia C 382/12 P MasterCard ym. v. komissio, kohta 76.

¹³⁷ Komission päätös COMP/E-1/39.168 PO/Hard Haberdashery: Fasteners, kohdat 349–351.

¹³⁸ Asia C-194/14 P, AC-Treuhand v. komissio, kohdat 33-46.

julkista irtisanoutumista sen sisällöstä.¹³⁹ Julkisen irtisanoutumisen puuttuessa voidaan olettaa, että taksiautoilijat ottavat markkinakäyttäytymisessään huomioon tietoonsa tulleen kielletyn menettelyn. Taksiautoilijat ovat lisäksi tienneet muiden osallistujien kilpailunvastaisesta käyttäytymisestä tai kyenneen kohtuudella ennustamaan sen ja siten olleet valmiit hyväksymään siihen sisältyvän riskin.

93. Asiakirjanäyttö ei anna viitteitä siitä, että kukaan asianosaista olisi tehokkaasti irtisanoutunut kilpailunrajoituksesta. Jokainen jaksossa 2 yksilöity taksiautoilija on siten vastuussa rikkomuksesta koko sen keston ajalta.
94. HT:n vastuuta arvioitaessa on edellä mainitun lisäksi tarkasteltava sen osallisuutta rikkomuksen tavoitteen ja kokonaissuunnitelman valmistelussa ja toteuttamisessa. HT on osallistunut lähes kaikkeen rikkomuksen toiminnan ja toteuttamisen kannalta keskeisimpään yhteydenpitoon. Asiakirjanäyttö jaksoissa 7.2.3 7.2.4 osoittaa, että HT:n hallitus ja etenkin hallituksen puheenjohtaja olivat aktiivisessa roolissa yhtiökokouksen päätöksen täytäntöönpanossa helmikuussa 2017 varmistamalla menettelytavan tehokkaan tiedottamisen kaikille Hyvinkään alueen autoilijoille. Lisäksi HT on aktiivisesti valvonut kilpailulain vastaisen menettelyn noudattamista hallituksen toteuttamien tiedottein ja muistutuksin. HT:n toteuttamat täytäntöönpano- ja valvontatoimet on tehty erillään sen osakkaiden toiminnasta ja niillä on pyritty helpottamaan ja tehostamaan kilpailulain vastaisen menettelyn toimeenpanoa sekä luomaan tehokas valvontamekanismi menettelyn noudattamisen varmistamiseksi.
95. HT:n rooli kilpailulain vastaisen menettelyn toteuttamisessa on ollut aktiivinen ja sen osakkaista erillinen, joten HT:n voidaan elinkeinonharjoittajien yhteenliittymänä katsoa olevan vastuussa rikkomuksesta koko sen keston ajalta.

9 Määräys lopettaa kielletty menettely

96. Kilpailulain 9 §:n nojalla Kilpailu- ja kuluttajavirasto määrää päätöksen luvussa 2 yksilöidyt asianosaiset lopettamaan kilpailulain 5 §:ssä kielletyn menettelyn, jossa asianosaiset ovat sopineet, että ajovuorojen ulkopuolella ajavat taksit eivät kirjaudu Hyvinkään alueen taksitolpille, eivätkä ota vastaan tolpile ohjautuvia tilauksia ja asiakkaita.
97. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ei esitä markkinaoikeudelle seuraamusmaksun määräämistä asianosaisille edellä todetusta kilpailunrajoituksesta. Viraston asiassa tekemän kokonaisarviointin mukaan Hyvinkään

¹³⁹ Ks. Liite 45

Listaus-liite, jonka luvuissa 2-4 on lueteltu asianosaiset, jotka osallistuivat HT:n yhtiökokoukseen 16.2.2017 sekä asianosaiset, jotka vastaanottivat HT:n lähettämät tiedotteet 18.2.2017 ja 25.2.2017.

alueen taksimarkkinoiden kilpailun turvaamisen kannalta on keskeistä, että asianosaiset lopettavat edellä kuvatun menettelyn. Kilpailulain 12 §:n 1 momentin huomioon ottaen virasto katsoo, että vaikka menettelyä ei voida pitää laatunsa ja luonteensa puolesta vähäisenä, määräys lopettaa kilpailunrajoitus on asian paikallisuus, asianosaiskohtaisen liiketoiminnan keskimääräinen vähäinen volyyymi ja muut tosiseikoista ilmevät erityispiirteet huomioon ottaen kokonaisuutena arvioituna tarkoituksenmukainen ja oikeasuhtainen puuttumistapa. Määräys lopettaa kilpailunrajoitus ja sen tehosteeksi asetettu uhkasakko ovat riittävä puuttumistapa sen varmistamiseksi, että asianosaiset lopettavat kilpailunrajoituksen. Siten seuraamusmaksun määräämisen esittämistä ei tässä asiassa ole pidettävä kilpailun turvaamisen kannalta perusteltuna.

98. Kilpailu- ja kuluttajaviraston kilpailulain 9 §:n nojalla antamaa päätöstä on kilpailulain 44 §:n 1 momentin nojalla valituksesta huolimatta noudatettava, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

10 Uhkasakon asettaminen

99. Kilpailulain 46 §:n 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi asettaa kilpailulain nojalla asettamansa ehdon tai antamansa määräyksen, kiellon tai velvoitteen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi markkinaoikeus. Kilpailulain 46 §:n 3 momentin mukaan uhkasakon määräämisestä ja tuomitsemisesta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990). Uhkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.
100. Kilpailu- ja kuluttajavirasto katsoo, että tässä päätöksessä annetun määräyksen noudattamisen tehosteeksi on välttämätöntä asettaa uhkasakko. Asianosaisten maksukykyä arvioidessaan virasto on ottanut lähtökohdaksi niiden liikevaihdon. Kilpailu- ja kuluttajaviraston asettamat uhkasakot pohjautuvat asianosaisten vuoden 2019 liikevaihtotietoihin. Erot Kilpailu- ja kuluttajaviraston asettamissa uhkasakoissa perustuvat eroihin asianosaisten liikevaihtojen suuruudessa.
101. Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa kilpailulain 46 §:n nojalla määräyksen noudattamisen tehosteeksi 1700 euron suuruisen uhkasakon kutakin seuraavaa asianosaista kohden:

- [REDACTED] -nimisen toimintamen omistajana, Hausjärvi

- [REDACTED] -nimisen toimintamen omistajana, Hyvinkää

- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- Hyvinkään Taksit Oy, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- M & P Piironen Oy, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED], Hyvinkää

- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hausjärvi
- Safosa Oy, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED], Riihimäki
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hausjärvi
- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää

102. Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa kilpailulain 46 §:n nojalla määräyksen noudattamisen tehosteeksi 4850 euron suuruisen uhkasakon kutakin seuraavaa asianosaista kohden:

- [REDACTED] i -nimisen toiminimen omistajana, Loppi
- Hyvi Cab Oy, Hyvinkää
- MULTICAB OY, Hyvinkää
- P. Forsberg Oy, Hyvinkää

- [REDACTED] -nimisen toiminimen omistajana, Hyvinkää
- Tuiskuluoto Oy, Hyvinkää

103. Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa kilpailulain 46 §:n nojalla määräyksen noudattamisen tehosteeksi 17200 euron suuruisen uhkasakon kutakin seuraavaa asianosaista kohden:

- Dolmus Oy, Hyvinkää
- Hyvinkään Tila-autot Oy, Hyvinkää
- Kuljetusjeesarit Oy, Hyvinkää

104. Uhkasakon suuruudessa on otettu huomioon etenkin menettelyn luonne vakavana kilpailunrajoituksena. Uhkasakko on asetettu siten, että sen voidaan olettaa johtavan päävelvoitteen täyttymiseen.

11 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 5, 9 ja 46 §, uhkasakkolaki (1113/1990) 6, 7 ja 8 §.

12 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n perusteella siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston kilpailulain 9 §:n nojalla antamaa päätöstä on valituksesta huolimatta noudatettava, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

13 Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antavat tutkimuspäällikkö Hannu Raatikainen (puh. 029 505 3357, hannu.raatikainen@kkv.fi) ja johtaja Valtteri Virtanen (puh. 029 505 3621, valtteri.virtanen@kkv.fi).

Pääjohtaja

Kirsi Leivo

Tutkimuspäällikkö

Hannu Raatikainen

LIITELUETTELO

- Liite 1 Hyvinkään Taksit Oy:n 25.9.2018 vastaus Kilpailu- ja kuluttajaviraston selvityspyyntöön
- Liite 2 Lähitaksi Oy tiedote joulukuu 2016
- Liite 3 Hyvinkään asemat kartalla, 26.1.2017
- Liite 4 Hyvinkään hakuketjut, 17.1.2017
- Liite 5 Hyvinkään ruudut ja ennakot 24.1.2017
- Liite 6 Hyvinkään ruutukartta, 24.1.2017
- Liite 7 Lähitaksin aineisto Hyvinkään taksiyrittäjille, 30.8.2016
- Liite 8 Hyvinkään Taksit Oy, Ylimääräisen yhtiökokouksen 16.2.2017 pöytäkirja
- Liite 9 Liikkeenluovutusta koskeva sopimus 17.1.2017
- Liite 10 Hyvinkään Taksit Oy:n yhtiökokouksen 30.5.2016 esityslista
- Liite 11 Hyvinkään Taksit Oy ylimääräisen yhtiökokouksen 8.9.2016 pöytäkirja allekirjoittamaton
- Liite 12 Lähitaksi Oy:n tiedote 23.1.2017, Hyvinkää liittyy Lähitaksin välityspalveluun
- Liite 13 Aamuposti 27.1.2017: Hyvinkään taksit saavat kylkeensä Lähitaksi keltaiset helmateip-paukset – taksi tilataan nyt Haagasta
- Liite 14 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 17.12.2016–21.12.2016
- Liite 15 Vaatimus ylimääräisen yhtiökokouksen järjestämisestä 22.12.2016
- Liite 16 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 19.1.2017–22.1.2017
- Liite 17 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti hallituksen jäsenille 17.2.2017
- Liite 18 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen varajäsenen sähköposti hallituksen jäsenille 17.2.2017
- Liite 19 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköpostikeskustelusta 18.2.2017
- Liite 20 Ote 2 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköpostikeskustelusta 18.2.2017
- Liite 21 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti hallituksen jäsenille 23.2.2017
- Liite 22 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti taksiautoilijoille 18.2.2017

- Liite 23 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan sähköposti taksiautoilijoille 25.2.2017
- Liite 24 Puhelumuistio KKV – [REDACTED] 30.8.2018
- Liite 25 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen jäsenen viesti hallituksen puheenjohtajalle 18.2.2017
- Liite 26 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sisäisestä sähköpostiketjusta 25.2.2017
- Liite 27 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan ja Lähitaksi Oy:n toimitusjohtajan välisestä sähköpostikeskustelusta 18.6.2017
- Liite 28 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköposti taksiautoilijoille 3.10.2017
- Liite 29 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen jäsenten välisestä sähköpostikeskustelusta 2.10.2017–3.10.2017
- Liite 30 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen jäsenten välisestä sähköpostikeskustelusta 2.10.2017
- Liite 31 Taksiautoilijan sähköpostiviesti Hyvinkään Taksit Oy:n hallitukselle 30.1.2018
- Liite 32 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen jäsenten välisestä sähköpostikeskustelusta 27.1.2018–28.1.2018
- Liite 33 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 27.1.2018
- Liite 34 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköposti taksiautoilijalle 31.1.2018
- Liite 35 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköposti taksiautoilijoille 31.1.2018
- Liite 36 Ote taksiautoilijoiden välisestä sähköpostikeskustelusta 30.1.2018–31.1.2018
- Liite 37 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen sähköpostiviesti taksiautoilijoille 1.2.2018
- Liite 38 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen Whatsapp-keskustelusta 29.9.2017
- Liite 39 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen Whatsapp-keskustelusta 2.10.2017–6.10.2017
- Liite 40 Ote Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen Whatsapp-keskustelusta 14.3.2018
- Liite 41 Ote Hyvinkään alueen taksien Whatsapp-keskustelusta 18.8.2017
- Liite 42 Ote Hyvinkään alueen taksien Whatsapp-keskustelusta 7.9.2017
- Liite 43 Ote Hyvinkään alueen taksien Whatsapp-keskustelusta 25.11.2017
- Liite 44 Hyvinkään Taksit Oy:n hallituksen puheenjohtajan viesti hallitukselle koskien ajovuorolis-
taa 13.3.2018

PÄÄTÖS

Dnro KKV/376/14.00.00/2018

JULKINEN

6.5.2021

40 (40)

- Liite 45 Listaus-liite
- Liite 46 Valitusosoitus